

Nr. 31

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1999-2000

9 februari 2000

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

BELEIDSNOTA FINANCIËN EN BEGROTING 1999-2004

Inhoud

Nr. 31

Woensdag 9 februari 2000
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Beleidsnota Financiën en Begroting 1999-2004, ingediend door de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden – 166 (1999-2000) – Nr. 1	
Bespreking	2
Sprekers : de heer John Taylor, mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, de heren Gilbert Bossuyt, Ludo Sannen, Eric Van Rompuy, André Denys, Herman De Reuse, Francis Vermeiren, André Moreau, Paul Van Grembergen, Marc van den Abeelen, Joris Van Hauthem en Mathieu Boutsen en minister-president Patrick Dewael	
Regeling van de werkzaamheden	28

VOORZITTER : De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.01 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Norbert De Batselier, Niki De Gryze, Mark Van der Poorten, Ingrid Van Kessel, Tuur Van Wallendaël : gezondheidsredenen ;

Anny De Maght-Aelbrecht : ambtsverplichtingen ;

Marcel Logist : familieverplichtingen.

BELEIDSNOTA Financiën en Begroting 1999-2004, ingediend door de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden – 166 (1999-2000) – Nr. 1

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Financiën en Begroting 1999-2004, ingediend door de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden.

De bespreking is geopend.

De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, we zijn blij dat de beleidsnota Financiën en Begroting eindelijk ter sprake komt. We hadden die nota eigenlijk als eerste willen bespreken, want hij vormt, samen met de jaarlijkse begroting, het sluitstuk van het beleid. Daarin is opgenomen waar men de middelen haalt, en hoe men ze verdeelt. We

betreuren het dat we die nota niet eerst hebben besproken. De minister-president was vorige week verhinderd. Hij was in het buitenland, ongetwijfeld wegens ambtsverplichtingen. Toch blijft het een spijtige zaak. We hopen ook dat deze brief, die pas nu en niet vorige week is besproken, geen uitdrukking is van misprijzen vanwege de minister-president tegenover het parlement, en een onderschatting van het belang van de begroting voor het gehele beleid.

We stellen vast dat de beleidsnota erg beknopt is. Ook de heer Vandenbroeke heeft iets gelijkaardigs opgemerkt. Hij vergeleek hier vorige week de omvang van de beleidsnota over statistiek en de beleidsnota Financiën, en die vergelijking bleek veel-
eer ongunstig voor de tweede nota. De beleidsnota is erg beknopt, en dat is niet enkel zo qua omvang, maar ook qua inhoud. Zo stellen we vast dat er geen begrotingscijfers of zelfs geen statistisch vergelijkend materiaal in voorkomen. We stellen ons daar vragen bij. Er zijn natuurlijk ook positieve aspecten.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, mag ik hier even reageren op deze twee opmerkingen, die niet echt over de grond van de zaak gaan. Mijn afwezigheid vorige week was niet het gevolg van ambtsverplichtingen. Ik heb dat voldoende uitgelegd. Dat is geen uiting van misprijzen voor het parlement. Ik nodig u uit de berichten van verhindering van de afgelopen zestien jaar eens na te lezen : dan zult u merken dat u me echt geen misprijzen voor het parlement kunt verwijten, wel integendeel.

U had het ook over het cijfermateriaal. We moeten onderscheid maken tussen de begroting – en meerjarenbegrotingen – enerzijds, en de beleidsnota anderzijds. In het eerste geval is het cijfermateriaal het belangrijkste ; in het tweede geval heeft men het over de methoden, processen en instrumenten waarover de overheid beschikt om een optimaal beleid te voeren. Als het Vlaams Parlement het daar niet mee eens is, dan moet het daar maar anders over beslissen. In het geval van de beleidsnota hebben we het dus over de graad van fiscale autonomie die we willen bereiken, en over de hinderpalen om dat beleid te voeren. Kunnen we plannen op lange termijn ? Is onze administratie daarvoor voldoende uitgerust ? Hebben we geen studiedienst nodig die zich specifiek met financiën bezighoudt ? Kunnen we op een behoorlijke wijze de belastingen innen die we moeten innen ? Dat zijn de vragen die ons hier bezighouden. Eén vraag is daarbij centraal : beschikken we over het instrumentarium om ons beleid uit te voeren ?

Dewael

De begroting en de begrotingscontrole zullen ons ruim de gelegenheid bieden de cijfers zelf te bekijken. We kunnen dan nagaan of de middelen om de beleidsdoelstellingen te bereiken, beschikbaar zijn. Hier willen we dus de methodologische kant van de zaak bekijken. We hebben niet de ambitie om het begrotingsdebat van anderhalve maand geleden over te doen.

De heer John Taylor : Mijnheer de minister-president, ik beweer niet dat een beleidsnota hetzelfde is als een begroting. Maar ik ben van mening dat in die nota een visie zou moeten schuilen over waar we met het Vlaamse beleid de komende jaren naartoe willen. Die heb ik er niet in gevonden, en ik ben niet de enige.

In een beleidsnota, en in het bijzonder in een beleidsnota Financiën, moet een visie worden uitgetekend. Deze moet duidelijk het beleid aangeven dat de Vlaamse overheid tijdens de komende jaren wil voeren. Ook over de methodes, de middelen, de administratie en de instellingen moet worden gesproken. Daarin zijn de methodes en het instrumentarium natuurlijk bijzaak. Het belangrijkste is dat in deze nota een algemene beleidsvisie wordt ontwikkeld. Ik wil u aanraden de beleidsnota's van de vorige Vlaamse regering na te lezen. Daar vind ik een veel duidelijkere uittekening terug van het beleid. Uw nota geeft slechts een beperkte omschrijving weer. Als ik de inhoudstafel bekijk, dan stel ik vast dat het grootste deel van uw beleidsnota handelt over het uitgavenbeleid. Bij het punt over het verhogen van de graad van aanvaarding door de burger van het fiscaal beleid, staan twee zaken. Enerzijds moet er een loket worden opgericht en anderzijds moet een campagne worden gevoerd om het uitgavenbeleid te verdedigen en aanvaardbaar te maken voor de burger. Dit zijn inderdaad goede middelen maar het lijkt me een heel magere manier om een beleid van vijf jaar voor te stellen, waarvan het financiële aspect het sluitstuk is.

Ik ben het ermee eens dat in alle beleidsnota's niet in de eerste plaats over cijfers moet worden gesproken. Maar hoe kunt u een beleidsvisie ontwikkelen over een project van vijf jaar als u de middelen daar niet tegenoverzet? Ik vind niet dat de nadruk daarop moet liggen.

Minister-president Patrick Dewael : Als het parlement wil dat in de beleidsnota Financiën en Begroting het beleid van Vlaanderen voor de komende

vijf jaren wordt uitgetekend, dan moet u andere beleidsnota's overbodig maken. Op basis van het regeerakkoord verklaart en verduidelijkt elke minister zijn visie, ieder voor zijn bevoegdheid. Op die manier heeft men elk jaar tijdens de begrotingsbesprekingen een toetssteen om na te gaan of er voldoende budgettaire middelen zijn en of die al dan niet adequaat worden ingezet.

Ik spreek nu zuiver als minister van Financiën en Begroting. Ik heb niet de ambitie om in mijn beleidsnota heel het beleidsgamma van de Vlaamse regering te overlopen. Onze taak is na te gaan of we in Vlaanderen beschikken over de noodzakelijke beleidsinstrumenten en of die voldoende operationeel zijn. We moeten ons ook afvragen of we, rekening houdend met de financieringswet, voldoende autonomie hebben om inkomsten te vergaren, of de uitgaven voldoende worden gecontroleerd, of er voldoende methodes zijn ontwikkeld en of de middelen op de meest doelmatige wijze worden aangewend. Dit zijn de vragen die moeten worden beantwoord in het kader van de beleidsnota Financiën en Begroting. Die heeft een onderdeel 'Inkomsten'. In deze nota staat over fiscaliteit echter veel meer dan de twee zinnestukjes die u aanhaalt als zijnde te mager. Er staat niet alleen dat er één loket en één aanspreekpunt moeten komen en dat er een communicatiecampagne moet worden gevoerd. De nota vertrekt duidelijk van het principe dat belastingen niet alleen moeten worden beschouwd als een mogelijkheid om inkomsten toe te kennen aan de overheid. Een fiscaal instrument kan heel belangrijk zijn om een beleidsdoelstelling waar te maken. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de milieuheffingen en naar de belasting op leegstand. Met de magere fiscale bevoegdheden die we nu hebben, kunnen we het instrument belastingen niet ten volle benutten. We kunnen niet beleidssturend aanwenden.

Dit was mijn uitgangspunt. Er is niet met het Vlaams Parlement afgesproken om hier over concrete getallen te spreken. Het is niet de bedoeling om de begrotingsdiscussie hier nog eens over te doen.

De heer John Taylor : Een beleidsnota moet een visie ontwikkelen, moet verduidelijken welke vormen het beleid gedurende de komende vijf jaren in Vlaanderen zal aannemen, welke middelen beschikbaar zijn en waar die middelen vandaan zullen komen. Ik ben me bewust van de beperkingen van onze fiscale autonomie, maar de financiële beleidsruimte moet hier toch aan bod komen.

Taylor

Het is niet mijn bedoeling de discussie hier te laten vastlopen, maar ik stel toch vast dat de nota een magere beleidsvisie uittekent. Ik ben niet de enige die dit vindt. Het VEV heeft in een recent nummer van zijn tijdschrift uw nota aan de praktijk getoetst en komt ook tot de vaststelling dat de langetermijnplanning hier wordt opgeofferd ten voordele van de kortetermijnplanning. Ook zij hebben in de beleidsnota een visie gezocht en ook zij hebben op het vlak van de middellange-termijnplanning niet veel gevonden.

Een beleidsnota voor begroting moet het kader situeren waarbinnen Vlaanderen zich kan ontwikkelen. Ze moet de grote uitdagingen van de komende jaren aanpakken. Aan dergelijke uitdagingen is er overigens geen gebrek.

We moeten rekening houden met de demografische veranderingen. Er staat slechts één oudere werknemer tegenover zes jongere. Die situatie zal binnen enkele jaren zelfs nog drastischer evolueren. We moeten rekening houden met de toenemende wereldconcurrentie en met de sterk verhoogde uitdagingen inzake permanente vorming. We moeten rekening houden met de wereldwijde productiviteitsverhoging. We moeten rekening houden met het feit dat vanaf 2030 een derde van de bevolking met pensioen zal zijn. Nu is dat slechts een vijfde van de bevolking. De nood aan bejaardenvoorzieningen zal bijgevolg vanaf 2015 sterk toenemen. Het aantal jongeren daalt. De jongeren studeren ook langer dan vroeger, wat inhoudt dat ze minder lang op de arbeidsmarkt vertoeven. Die vergrijzing zet overigens ook een omgekeerde evolutie van de gewestelijke belastingcapaciteit in gang. De groeiende krapte van de arbeidsmarkt laat zich nu reeds voelen. Dit zijn slechts enkele voorbeelden van belangrijke uitdagingen waarop de Vlaamse regering een antwoord moet kunnen bieden.

Het is belangrijk dat we stilstaan bij de mogelijke gevolgen van deze evoluties op de lonen en op de werking van het overheidsapparaat. Het is de vraag hoe de overheid nog personeel denkt aan te trekken. Het aanwerven en verlonen van degelijke ambtenaren op die krappe arbeidsmarkt zal gedurende de komende jaren een uitdaging worden.

Ik mis in deze beleidsnota de ontwikkeling van een algemene beleidsvisie en van een algemeen Vlaams kader van uitdagingen en antwoorden, laat staan dat dit kader in een nationale of internationale

context wordt geplaatst. Het spreekt vanzelf dat we hierover kunnen blijven discussiëren.

Minister-president Patrick Dewael : We kunnen hierover inderdaad blijven discussiëren, maar dan moeten we dit wel op een ernstige manier doen. U haalt een aantal voorbeelden aan, gaande van de vergrijzing van de bevolking en andere demografische evoluties tot de aanwerving van ambtenaren. Als dit parlement vindt dat dit allemaal in de beleidsnota Financiën thuishoort, dan moet het dat ook duidelijk zeggen. Ik zal de leden van deze regering in dat geval vragen om niet verder moeite te doen om die ideeën binnen hun respectievelijke bevoegdheids-sferen te ontwikkelen. We maken dan gewoon één enkele, geïntegreerde beleidsnota en komen hier dan met zijn negenen zitten.

De heer John Taylor : Ik heb niet gezegd dat uw nota een antwoord moet formuleren op alle vragen die zouden kunnen leven binnen alle beleidsdomeinen waarvoor de Vlaamse overheid bevoegd is. Ik ben er echter van overtuigd dat de door mij aangehaalde uitdagingen zware gevolgen zullen hebben en ons financieel beleid zullen beïnvloeden. Men kan aan feiten als de vergrijzing en de voorzieningen voor bejaarden niet voorbijgaan. Het is daarom essentieel dat Vlaanderen over een algemeen kader beschikt waarin verwachtingen en mogelijke concrete invullingen worden geschetst. Een beleidsnota Financiën moet inderdaad niet vermelden hoeveel serviceflats men wenst te bouwen, maar ze dient hier bij het uittekenen van een kader wel rekening mee te houden.

De voorzitter : Mevrouw Demeester heeft het woord.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Ik wil de heer Taylor bijtreden wanneer het gaat over het concrete voorbeeld van de vergrijzing en de demografische evolutie. In een beleidsbrief Financiën en Begroting verwachten wij een hele omgevingsanalyse gezien, een analyse van waar Vlaanderen zich bevindt. Die cijfers hadden wellicht deel kunnen uitmaken van die nota. Ik mis eveneens een bijdrage over de verdere uitbouw van de zorgverzekering. Ik weet dat dit helemaal is toevertrouwd aan de minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen. Iedereen weet echter zeer goed dat de zorgverzekering een verzekeringssysteem is. In de discussie die over de zorgverzekering werd gevoerd voor het aantreden van deze regering, is gebleken dat meer specifiek uw partij echt wil dat het een goed verzekeringssysteem wordt. Welnu, als men dit overlaat aan Welzijn, kunt u wel vergeten dat het goed zal gebeuren. Ik mis dus iets in uw

Demeester-De Meyer

nota in dit opzicht. Het zou belangrijk kunnen zijn om de gegevens voor Vlaanderen eens te vergelijken met, bijvoorbeeld, de demografische evolutie in Wallonië, Nederland, Duitsland, Frankrijk en Europa in zijn totaliteit. Die vergelijking had zeker en vast niet misstaan. Ter verbetering wil ik dus suggereren dat u, niet zozeer vanuit uw bevoegdheid voor Begroting maar veeleer vanuit die voor Financiën, in de toekomst voor wat het mechanisme ervan aangaat, de zorgverzekering naar u toe zou halen.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, wat de aanpak van de zorgverzekering betreft, bestaat er binnen de regering tussen de minister van Financiën en de minister van Welzijn helemaal geen spanningsveld. Ik zeg dat met een knipoog. Waarmee ik natuurlijk geenszins wil beweren dat er vroeger wel een spanningsveld was.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Dat was er ook niet.

Minister-president Patrick Dewael : Neen, maar u stelt voor dat ik dit naar me toe zou halen. Ik zeg u in alle sereniteit : zoals alle andere is dit een regeeringsaangelegenheid, maar het is de minister van Welzijn die het dossier beheert. Dit parlement moet immers weten wie voor wat de individuele politieke verantwoordelijkheid draagt, wie wat doet. Als we uw redenering volgen, dan is de minister van Financiën en Begroting uiteindelijk bevoegd voor alles. Ook dit zeg ik weer met een knipoog : misschien was dit wel uw ambitie. Ik meen echter dat ik het algemene kader moet bewaren, terwijl minister Vogels in uitvoering van het regeerakkoord de opdracht heeft om het systeem van de zorgverzekering te implementeren. Ze zal daarbij ongetwijfeld stuiten op een aantal budgettaire beperkingen. Die zullen binnen de regering ter sprake komen. Ze doet dit alles trouwens ook in nauw overleg met het Vlaams Parlement en dat lijkt me de goede werkwijze.

Nu, als het parlement me vraagt om in het kader van mijn beleidsnota demografische contouren uit te tekenen en na te gaan hoe de situatie is in Vlaanderen in vergelijking met Wallonië en andere landen, dan wil ik dat doen. Dit lijkt me echter niet de aangewezen weg. We moeten vandaag discussiëren over wat wel in die beleidsnota staat – er is meer dan genoeg stof voorhanden – en fundamenteel is voor het opstellen van een begroting. Dan gaat het over de vraag hoe we dat doen, welke methode we daarbij hanteren, hoe het zit met de be-

schikbare ruimte, over de reflexen waarmee ministers een begroting opstellen, over de vraag wat constant beleid en wat nieuw beleid is. Dat zijn vragen die vandaag gespreksstof kunnen vormen. Er is de vraag of onze administratie voldoende know-how en voldoende mensen heeft om dit alles te begeleiden. Het antwoord daarop, mevrouw Demeester, is in vele gevallen negatief. Dat is geen kritiek op de vorige regering, maar we bevinden ons eigenlijk nog in een zeer prille fase van wat een eigen fiscale administratie zou moeten worden. Dat houdt ook een waarschuwing in van mijn kant : we voeren slechts een debat over meer fiscale autonomie, maar men heeft in het verleden onvoldoende een debat gevoerd over de vraag hoe we onze eigen administratie proactief kunnen uitbouwen zodat we die bevoegdheid op een degelijke wijze kunnen waarmaken. Ik verwijs in dit verband naar het dossier van de inning van de onroerende voorheffing. Laten we over dit soort zaken discussiëren : dat is belangrijk in het kader van mijn rechtstreekse bevoegdheid.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Mijnheer de minister-president, ik wil toch ook even met een knipoog repliceren. Het is belangrijk dat een minister van Financiën en een minister van Begroting een degelijke visie ontwikkelt op de financiën en op de wijze waarop de inkomsten worden gegeneerd. De SERV zegt ook heel duidelijk dat het belangrijk is dat een minister van Begroting binnen een bepaalde normering functioneert. Het is van wezenlijk belang dat die normering wordt gevolgd. Dat gebeurt echter ook niet. Dat blijkt duidelijk uit wat de SERV zegt. Ik keek altijd met zeer veel belangstelling uit naar de mening van de SERV en wachtte altijd een beetje met een klein hartje af wat de kritiek van de SERV zou zijn. Ik geef dat eerlijk toe. Ik ben dan ook enigszins verbaasd dat u die kritiek zomaar afwimpelt.

Minister-president Patrick Dewael : Mevrouw Demeester, ik gebruik uw norm niet. Dat betekent echter nog niet dat ik normloos zou zijn.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : U hebt geen norm. U hebt de HRF, maar dat is geen norm.

Minister-president Patrick Dewael : In de begrotingsdiscussie hebben we het uitvoerig gehad over het verschil tussen mijn norm en uw norm. Ik kom daar nu niet op terug. Over de SERV wil ik nog het volgende zeggen : een adviesorgaan werkt ook niet altijd perfect. Als er op het ogenblik van de opmaak van de begroting een advies moet worden uitgebracht, beslist men als gevolg van interne besluiteloosheid om geen advies uit te brengen over

Dewael

de te hanteren norm. Nadien wordt dan gezegd dat men opteert voor een bepaalde norm die misschien zou kunnen leiden tot minder uitgaven. Nadien maakt men dan een optelsom van nieuwe uitgaven. Men moet weten wat men wil. We kunnen opteren voor een stringente normering, die de uitgavenmogelijkheden misschien nog meer gaat beknotten. Als de sociale partners echter individueel bij mij de revue passeren om elk afzonderlijk nieuwe uitgaven te bepleiten doch globaal tot de consensus komen dat er eigenlijk minder uitgaven moeten zijn, dan mis ik eigenlijk enige consequentie in dit verhaal.

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Mijnheer de voorzitter, ik vind de SERV-nota heel belangrijk. Het is een heel goed document. Als we een vergelijking maken, moeten we dat op een onbevagen manier doen, maar niet oppervlakkig. Als men de nota van de SERV aandachtig leest, dan is dat eten en drinken aan de twee kanten. Er wordt duidelijk een andere techniek aangewend. We kunnen daarover discussiëren, maar we mogen het debat niet laten verglijden tot een reeks oneliners.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Mijnheer Bossuyt, dat doen we nooit.

De heer Gilbert Bossuyt : Mevrouw Demeester, ik had het ook niet over u.

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : De norm is dus wel het probleem. Ik vond dat men in deze beleidsnota toch wel plaats had dienen te maken voor een uitdieping van dat probleem. De Vlaamse begroting is immers vooral een uitgavenbegroting. Daarom is het belangrijk dat we de normdiscussie bijna permanent aanhouden. Ik kan begrijpen dat men niet opteert voor de meesternorm, maar ook in het verleden is die norm geëvolueerd. Het is bijna een permanente discussie om daarmee te werken en daarover na te denken. Het feit dat dit element vandaag ontbreekt, is een belangrijk hiaat in het begrotingsbeleid van deze regering. We kunnen niet anders dan rekening houden met wat de SERV zegt.

De SERV zegt dat met de begroting 2000, door de normering, begonnen wordt met een kortetermijnpolitiek. Men kan veel interpreteren, maar de SERV zegt letterlijk dat de beleidsruimte zal wor-

den opgesoupeerd tijdens deze regeerperiode, en dat de volgende regering veel minder mogelijkheden zal hebben.

De heer Gilbert Bossuyt : Dat is een lezing voor de buitenwereld. Wat de SERV zegt is juist, en we pleiten er ook voor. We komen echter in een periode terecht waarin we budgettair sterk staan. Op dat moment moeten we versneld meer middelen vrijmaken. Dat is geen kortetermijnvisie, maar een optie. We hebben samen een zwaar besparingsbeleid gevoerd dat goede resultaten heeft afgeworpen. Na zo een periode hebben we nu veel in te halen.

De heer John Taylor : We hebben in Vlaanderen geen besparingsbeleid gevoerd. Wel hebben we besloten om elk jaar evenveel uit te geven, een constante groei te creëren, en die op lange termijn aan te houden. Ik wil daar nu niet dieper op ingaan, maar u moet wel correct zijn.

We willen die constante groei ook nu blijven aanhouden. De SERV zegt dat dit niet zal kunnen omdat er nu te veel wordt genomen. Het is de vraag of we meer moeten beginnen uitgeven op het moment dat de economie het goed doet. Misschien is het juist omgekeerd. (*Opmerkingen van de heer Gilbert Bossuyt*)

Ik veronderstel dat u toch een beetje een aanhanger bent van Keynes. Vandaag wordt echter het tegenovergestelde gedaan. Zonder constante groei moeten we, op het ogenblik dat het goed gaat in de economie, profiteren van de gelegenheid om meer te sparen voor de momenten waarop het slecht gaat. Nu wordt het tegengestelde van een goed beleid gevoerd. We pleiten voor het hanteren van een norm, hoe die ook heet. We staan daarmee niet alleen. De SERV en het VEV doen dat ook. De Vlaamse werkgevers pleiten in hun blad voor een nieuwe begrotingsnorm die is ingebed in een langetermijnstrategie. Dat missen we in deze beleidsnota.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer Taylor, u hebt gelijk dat we van deze gelegenheid gebruik moeten maken om sneller aan schuldafbouw te doen. We moeten er anderzijds ook rekening mee houden dat in het verleden bepaalde maatschappelijke uitdagingen niet aangenomen werden, waardoor op termijn een nieuwe schuld zouden kunnen ontstaan. Het is belangrijk om die verantwoordelijkheid op te nemen nu we er de budgettaire ruimte voor hebben. We moeten die bijkomende uitgaven

Sannen

nu doen om nieuwe schulden in de toekomst te vermijden.

De heer John Taylor : De vraag blijft. Op elk moment zullen er nieuwe uitdagingen zijn. Als we vandaag meer opsouperen dan mogelijk is, dan zullen we morgen en overmorgen die nieuwe uitdagingen niet meer aankunnen. Op die manier creëren we een gevaarlijke erfenis voor de volgende generaties. (*Opmerkingen*)

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Ik herhaal dat we wel degelijk voor een norm hebben gekozen. Daar mag de regering geen onduidelijkheid over laten bestaan. Wel kunnen we verschillen van mening over de norm zelf. Ik lees immers ook wat sommige organisaties daarover schrijven.

Het lijkt me fundamenteel dat we in de huidige stand van zaken in de financieringswet een beleid continueren waarin stappen worden gezet in versnelde schuldafbouw. Op het eind van de maand december vorig jaar hebben we daar trouwens het bewijs van geleverd. Zo kunnen we in de huidige fase van de financieringswet waarin de aangroei wordt beperkt tot de helft van het BNI, toch een uitgavenritme handhaven dat hoger ligt. Mevrouw Demeester, ik meen dat u het met deze denkwijze eens bent. Het kwam er altijd op neer dat in een periode waarin de middelen minder snel aangroeien dan in het verleden, we toch aan schuldafbouw doen en een uitgavengroei kunnen realiseren die hoger ligt dan de middelentoeename.

Als men een obsessie maakt van de versnelde schuldafbouw, zou men op langere termijn wel eens effecten kunnen creëren die meer zullen kosten dan we op dit ogenblik voor mogelijk houden. We weten allemaal dat het hele spanningsveld tussen inkomsten en uitgaven op dit ogenblik in onvoldoende mate aanwezig is. Het hele verschil met de federale overheid is dat als zij een begroting opstelt, ze kijkt naar parameters zoals groei, inflatie, conjunctuur. In functie daarvan bepaalt men het uitgavenbeleid. Door de dynamiek en het valse comfort van de financieringswet is dat debat bij ons veel minder aanwezig. We kunnen veel minder profiteren van een conjunctuuropleving. Het gaat zelfs zover dat de effecten van een conjunctuurbaisse of -hausse pas het jaar nadien kunnen worden verrekend in onze begroting. We staan er neutraler tegenover door het systeem van de financie-

ringswet. Dat maakt het juist zo belangrijk dat we die financieringswet kunnen wijzigen.

Ik vind de hele discussie over een eventueel nieuw uit te vinden norm op zijn plaats op het ogenblik dat we met zekerheid zullen weten wat de afloop zal zijn van het debat in de Costa. Hiervoor hebben we onszelf een periode van twee jaar gegeven. Tegen uiterlijk eind volgend jaar moeten we weten in welke mate de vraag naar meer fiscale autonomie zal worden beantwoord. Als we dan tot een wijziging van de financieringswet zijn gekomen, zullen we over de norm een nieuw debat moeten houden.

De voorzitter : Mevrouw Demeester heeft het woord.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Mijnheer de minister-president, ik wil u nog even in herinnering brengen wat de heer Denys ooit zei. Tijdens de vorige regeerperiode was er een discussie over de normering en of we de meesternorm decretaal moesten verankeren. De heer Denys vond van niet omdat men dan de flexibiliteit zou wegnemen. We waren het toen met elkaar eens, mijnheer Denys. U zei toen letterlijk : 'Perioden van grotere economische groei moeten kunnen worden aangewend om tekorten sneller terug te dringen.'

Ik denk dat u nog altijd niet van mening bent veranderd. Eigenlijk was u toen aan het pleiten voor een acyclisch type van de euromeesternorm. Daarom denk ik, mijnheer de minister-president, dat u zich vergist. Dat zegt de SERV ook. We moeten ten aanzien van de Vlaamse mensen een permanente gelijke groei bereiken. We hebben nooit bespaard in het verleden, maar we hebben een beleid gevoerd met een gelijke groei.

Als de financieringswet wijzigt, moeten we ons daaraan aanpassen. U weet hoe traag wijzigingen evolueren. Nu zegt u : 'Rekening houdend met de resultaten van de Costa kan het aangewezen zijn de relevantie van een aangepaste eigen normering te onderzoeken.'

De heer John Taylor : Hoe durft men zeggen dat de verdere federalisering tot gevolg zal hebben dat we meer geld krijgen bij eenzelfde beleid ? We gaan toch niet pleiten voor meer geld zonder andere opdrachten ?

Minister-president Patrick Dewael : Ik heb het niet over meer geld. Ik heb in de commissie gezegd dat meer fiscale autonomie niet per definitie leidt tot meer inkomsten voor de Vlaamse overheid. Meer

Dewael

fiscale autonomie is om tal van andere redenen een noodzaak, maar in deze nota staat nergens iets over meer inkomsten.

Zodra we de nieuwe spelregels kennen die uit een wijziging van de financieringswet voortvloeien, zullen we met meer kennis van zaken een normdiscussie kunnen voeren.

Tot slot zou ik mevrouw Demeester nog willen zeggen dat de meesternorm, de euromeesternorm of de norm van de Hoge Raad voor Financiën ten aanzien van het begrotingsjaar 2000 geen enkel verschil geeft. Er zou ten vroegste op een later tijdstip een wijziging optreden. Waar zouden we ons dan nu druk om maken ?

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : Een begrotingsnormering is ook belangrijk op middellange en lange termijn, dus ook in het licht van de periode 2005-2010.

Er zijn twee goede redenen om zeker nu niet meer uit te geven : het feit dat we ons in een periode van hoogconjunctuur bevinden waarin we in feite de uitgaven zouden moeten kunnen beperken omdat er bepaalde vlakken – bijvoorbeeld op economische vlak – minder moeilijkheden zijn dan in een periode van laagconjunctuur, en het feit dat we in een periode van hoogconjunctuur meer ontvangen dan in een periode van laagconjunctuur.

Ter afronding van deze discussie sluit ik me aan bij het pleidooi van de SERV, het VEV en vele anderen voor een norm die ons in de mogelijkheid stelt constant te blijven groeien, er daarbij op toeziend dat de huidige generatie niet op de volgende voor gaat.

Sta me toe het nu even te hebben over de beleidsruimte zelf. Deze regering zegt het als een speerpunt te beschouwen om eindelijk meer geld te spenderen aan de kwaliteit van het leven en stelt een fenomenaal bedrag van 200 miljard frank voorop. Waar zal men dat geld vandaan halen ? Waar zal men bijvoorbeeld de 15 miljard frank van de zero-based budgeting vandaan halen ? Wat zal men doen met het geld van de privatiseringen ? Moet hier geen meerjarenplanning worden voorgelegd ?

Wij staan trouwens niet alleen met deze vragen. Ook de heer Denys heeft bij de bespreking van de begroting 2000 – dus in deze legislatuur – duidelijk

gesteld : ‘Niet alleen zullen nieuwe initiatieven worden ontplooid, veel belangrijker is dat het bestaande pakket aan uitgaven zal worden onderzocht op zijn maatschappelijke relevantie. Dit kan pas door middel van de zero-based budgeting. Ik verwacht tegen de indiening van de beleidsnota in januari 2000 een fundamenteel antwoord hierop van de Vlaamse regering.’

We raken daar de kern van de overheid. Wat zijn de kerntaken van de Vlaamse overheid ? Wat moet worden afgestoten en overgelaten aan het privé-initiatief ? Mijnheer Denys, vindt u het antwoord op uw vragen in deze beleidsnota terug ? Ik niet !

Fiscaliteit is in de eerste plaats een instrument om het beleid te sturen. Hoewel we vandaag slechts over een beperkte fiscale autonomie beschikken, dient in een beleidsnota Financiën toch duidelijk aan bod te komen hoe fiscaliteit zal worden aangevend om het beleid te sturen, om de mobiliteit te verhogen enzovoort.

Eigenlijk is de norm van de Hoge Raad voor Financiën een norm die tegen fiscale autonomie ingaat. Het is een norm die van het federale niveau uitgaat en die vooral is opgesteld in het licht van de moeilijke budgettaire situatie waarin Wallonië verkeert. Het is mijns inziens totaal verkeerd van deze norm te vertrekken.

Wat de minister-president in het hoofdstuk met betrekking tot de fiscale autonomie zegt en waarmee hij herhaalt wat eigenlijk ook in de commissie voor Staatshervorming over de bestaande belastingen werd gezegd, zou ik willen vergelijken met wat de federale minister van Financiën zaterdag in een kranteninterview verklaarde. Ik hoorde hem niet pleiten voor fiscale autonomie, integendeel. Hij zei dat hij een hervorming en een belastingverlaging wenst door te voeren waardoor de Vlaamse nood aan fiscale autonomie zal verdwijnen. Mijnheer de minister-president, wat denkt u daarover ? Hij begrijpt de Vlaamse vraag naar fiscale autonomie niet. Hij begrijpt niet dat het niet meer dan normaal is dat in een parlementaire democratie de overheid niet enkel beslist over de uitgaven, maar ook over de instrumenten beschikt om inkomsten te innen. We vragen ons af hoe u met mensen zoals hij kunt praten tijdens de Costa. Hij zal immers alles doen om te voorkomen dat deze wens in Vlaanderen blijft leven.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Taylor, de week ervoor werden aan Franstalige kant andere signalen gegeven over de onderwijsfinanciering. Een aantal leden van de Franse Gemeenschapsregering hebben met hun verklaringen geïllustreerd dat onze vrees dat de druk en de belangstelling voor het debat bij de Franstaligen zijn weggevallen door het Sint-Elooisakkoord, onterecht is. Minister-president Hasquin van de Franse Gemeenschap is snel ten tonele verschenen. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

Mijnheer Van Rompuy, kunnen we het politiek debat niet voeren zonder termen als 'totaal teruggefloten' en 'bochten' te gebruiken ?

De heer Eric Van Rompuy : De heren Duquesne, Moureaux, en Di Rupo zeiden dat het een historische flater was !

De voorzitter : Mijnheer Van Rompuy, de minister-president is aan het woord. U kunt straks het woord vragen. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Rompuy, het is de gewoonte om het woord te vragen. U denkt daar blijkbaar anders over : u duwt op uw knop en onderbreekt.

Cijfers en dossiers interesseren mij meer dan een paar lapidaire uitspraken in een krant. Wie op de hoogte is van de cijfers, weet dat er wel degelijk druk op de ketel zit, ook al heeft minister-president Hasquin gevraagd om het niet meer over dit probleem te hebben in de media, omdat de Franstaligen er strategisch op zouden achteruitgaan tegenover ons. Ik heb steeds hetzelfde gezegd : het debat mag niet via de media worden gevoerd.

Federaal minister Reynders heeft volgens mij meer dan gelijk dat er nood is aan een grondige fiscale hervorming en een verlaging van de belastingen. Deze morgen konden we via de radio vernemen dat ons land een weinig benijdenswaardig plaats inneemt in het OESO-rapport. Daaraan moet dringend iets worden gedaan, niet enkel op het federaal niveau, maar op alle niveaus. Minister Reynders vergist zich echter als hij denkt dat onze vraag naar meer fiscale autonomie zal afnemen doordat de centrale overheid de belastingen verlaagt. We zullen dit debat voeren in de Costa. Ik vraag de verlaging, net als alle burgers. De burger maakt echter geen onderscheid tussen de verschillende

politieke niveaus. Vele burgers kunnen de overheid die de belastingen heft, niet noemen.

Ik herhaal dat de verlaging noodzakelijk is, maar dat onze vraag naar fiscale autonomie daardoor niet zal verdwijnen. Minister Reynders zou inderdaad moeten beseffen dat die autonomie noodzakelijk is voor een goed democratisch bestuur. Op elk niveau moet er een gezond spanningsveld zijn tussen inkomsten en uitgaven. Deze dimensie ont-snapt blijkbaar aan zijn aandacht. Hij zal dan ook blijvend worden geconfronteerd met onze vraag. Het regeerakkoord vormt de basis voor het debat. We hebben de termijn verfijnd en verscherpt : met name tegen eind 2001.

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : Ik wilde over de uitspraken van federaal minister Reynders enkel kwijt dat deze man, met zo een belangrijke functie in dit land – de minister van Financiën van de federale regering – noch tijdens de regeringsonderhandelingen, noch gedurende de voorbije maanden heeft begrepen dat de Vlamingen vragende partij zijn voor fiscale autonomie. Dat heeft de heer Reynders niet begrepen. Hij heeft geen oren naar essentiële zaken uit Vlaanderen op dit gebied.

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Het stoort me dat in het Vlaams Parlement steeds uitspraken van de een of andere Franstalige worden aangehaald om ons op communautair vlak op te winden. We willen in vrede streven naar betere ordening van onze staat. We willen dat allemaal, behalve het Vlaams Blok dat voor separatisme is. Dat betekent wel dat alle partijen bij de onderhandelingen zullen moeten winnen. Ik vind dergelijke uitspraken dan ook niet gepast. We horen die aan Waalse kant ook. De cijfers bewijzen echter dat er ook aan Franstalige kant een nood leeft. We zouden elkaar in een positieve sfeer moeten kunnen overtuigen. Dat zou alleszins al het verschil maken met de wijze waarop we ons in de vorige legislatuur hebben opgesteld. Ons opblazen als kikkers leidt niet tot goede onderhandelingen. Dat geeft enkel de extremen hier en in Wallonië de aanleiding om de dialoog die voor beide gemeenschappen nodig is, te doen mislukken.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : De heer Reynders heeft aangekondigd in het najaar een fiscale her-

Van Rompuy

vorming te zullen doorvoeren. Als daar geen regionale dimensie inzake personenbelasting inzigt, dan komt die er niet meer. U spreekt over het einde van 2001, maar hij zegt nu al duidelijk dat hij die niet zal inbouwen. Dat is een belangrijke politieke verklaring.

Voorts heeft de SP-fractie ervoor gepleit de onderwijsdotaties welvaartsvast te maken. Zeggen dat dit een tactisch wapen is zonder dit aan fiscale autonomie te koppelen, is op voorhand al al uw kaarten op tafel leggen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Niemand ontkent dat de fiscale autonomie tot een feit maken niet eenvoudig zal zijn. Dat zal politiek hard moeten worden gemaakt. De grote verdienste is dat we tijdens deze legislatuur en met deze coalitie erin geslaagd zijn de Franstaligen opnieuw om de tafel te krijgen. Dat is bijzonder belangrijk.

U weet dat ik erg sceptisch stond tegenover de eerste discussie over de onderwijsfinanciering. Ik heb me er uiteindelijk toch sterk voor geëngageerd. Er is een koppeling met de fiscale autonomie in het licht van 2001 en dat is belangrijk. De realisering van die autonomie zal moeten gebeuren door ten overstaan van de Franstaligen een positieve houding aan te nemen. We kunnen de fiscale autonomie niet gebruiken om tientallen miljarden frank van hen af te nemen. Er zal echter ook standvastigheid nodig zijn van de Vlaamse partijen in de discussie en in de Costa. Ik geloof daar sterk in. Van de eerste gesprekken die ik binnen de Costa voerde omtrent landbouw en buitenlandse handel, hou ik een goede indruk over. De discussie gebeurt op een objectieve manier.

De voorzitter : De heer De Reuse heeft het woord.

De heer Herman De Reuse : Mijnheer Bossuyt, we zijn inderdaad separatisten. We verkiezen een vrije zelfstandige staat. U mag daar niet aan koppelen dat het Vlaams Blok niet in vrede wil onderhandelen. We willen ook onderhandelingen, we willen de democratische weg bewandelen om tot een vrij Vlaanderen te komen. U zaait verwarring door te zeggen 'we willen dat in vrede doen'. In vrede, betekent niet altijd toegevingen doen en naar de onderhandelingstafel stappen met schrik voor de eigen schaduw. Dat is wat u doet. Vlaanderen verliest altijd. Het wordt tijd dat de onderhandelaars – en daar zijn wij niet bij – eindelijk eens een andere

manier van onderhandelen aanwenden. Het wordt tijd dat ze zelf eisen stellen, zonder schrik, zonder voortdurend toegevingen te doen, en zelfzeker. Misschien zou u op dat vlak veel kunnen leren van de Franstaligen.

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : In uw nota huldigt u het principe 'de fiscaliteit aanvaardbaar maken bij de burger'. U wilt de fiscale druk afstemmen op de draagkracht van de burger. U wilt vermijden dat men zich aan fiscaliteit onttrekt. Wat daar echter bij ontbreekt, is de rechtvaardigheid van de fiscaliteit. De afstemming van de totale fiscale druk op de draagkracht lijkt me een lineaire operatie.

Dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen en dat de afcentiemen naar alle groepen moeten gaan, daar lees of hoor ik niets over. Integendeel, we hebben al aangegeven dat de afcentiemen niets anders zijn een lineaire forfaitaire vermindering die voor iedereen geldt. Doelmatigheid is ver te zoeken. De heer Denys pleit voor zero-based budgeting. We moeten dat niet alleen op de gewone uitgaven toepassen maar ook op de fiscale. Ik zou ook een onderzoek willen naar de afcentiemen om te zien hoe doelmatig ze zijn. Weet u welk stuk van die 3,5 miljard frank naar de mensen gaat die in een werkloosheidsval dreigen te vallen ? De rechtvaardige belastingpolitiek ontbreekt totaal in dit debat.

Wat nog ontbreekt in de nota is de chequespolitiek.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Laten we een intellectueel eerlijk debat voeren, mijnheer Taylor. Als iets niet letterlijk in de nota staat, moet u niet telkenmale concluderen dat het wel het tegenovergestelde zal worden.

Ik spreek in het hoofdstuk Belastingen over het aanvaardbaar maken van de belastingen voor de burger. De burger moet weten waarvoor hij belastingen betaalt. Dat is niet altijd duidelijk. Bij milieuheffingen en leegstandsbelasting bijvoorbeeld is het onmiddellijke verband tussen de belasting en de maatschappelijk-politieke doelstelling wel duidelijk. U beweert nu dat we wellicht gewonnen zijn voor een onrechtvaardige belastingpolitiek aangezien het woordje rechtvaardig niet in de tekst voorkomt. Dat is toch niet ernstig. Een rechtvaardige belastingpolitiek moet inderdaad de sterkste

Dewael

schouder het zwaarst belasten. En ze doen dat al gedeeltelijk. Het is niet correct nu voor de zoveelste keer hier het debat te voeren over de afcentiemen en te zeggen dat we het tegenovergestelde doen. We zijn erin geslaagd een eerste stap te zetten in de wijziging van de financieringswet. We willen daar verder in gaan. We moeten het stelsel ook kunnen toespitsen op bepaalde categorieën van belastingplichtigen. Op dit ogenblik kan dat niet.

U maakt er een amalgaam van door te insinueren dat het waarschijnlijk niet rechtvaardig zal zijn omdat die term niet in de nota staat. In de huidige financieringswet kunnen we niet verder gaan en u haalt dat als voorbeeld aan om uw stelling te illustreren. Dat is echter geen correcte manier van handelen.

De heer John Taylor : Mijnheer de minister-president, onze fractie had graag gezien dat, naast de vele andere aspecten, de term 'rechtvaardige fiscaliteit' aan bod kwam. Blijkbaar vond u het niet de moeite waard die idee te vermelden.

Minister-president Patrick Dewael : Ik had er ook nog de term 'edelmoedigheid' aan kunnen toevoegen.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer Taylor, in de nota staat letterlijk dat 'fiscale maatregelen een belangrijk instrument zijn in het kader van de inkomensherverdeling en het wegwerken van maatschappelijke ongelijkheden'. Voor mij is dat de betekenis van rechtvaardigheid. U voert een zeer vreemde discussie.

De heer John Taylor : We hebben dat ook heel duidelijk willen stellen. Eén van de initiatieven die werden genomen, zijn toch de afcentiemen. Die zijn allesbehalve inkomensherverdelend, wel integendeel, want hierdoor wordt het Mattheuseffect nog versterkt. (*Rumoer*)

Deze maatregelen missen hun doel. Ik vraag al gedurende zes maanden aan de minister-president om ons cijfers te geven over het deel van die 3,2 miljard frank dat naar de beoogde bevolkingscategorie zal gaan. Ik heb daar nooit een antwoord op gekregen. Het gaat om een forfaitaire, lineaire belastingverlaging die niet rechtvaardig is. De laagste categorie kan daar niet van genieten.

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Mijnheer Taylor, u merkt enigszins terecht op dat de ruimte om belastingen te heffen in Vlaanderen, te klein is. Indien we een aantal maatregelen willen nemen, kunnen we niet anders dan lineair tewerk gaan. Om daarom het debat over de draagkracht hier te voeren, zonder te kijken wat de federale overheid op dat vlak doet, is niet eerlijk. Het is blijkbaar uw bedoeling een bepaalde sfeer te scheppen. (*Opmerkingen van de heer John Taylor*)

We hebben de voorstellen gezien die de CVP tijdens de vorige legislatuur inzake de successierechten aanvankelijk had ingediend. We hebben ons moeten weren om er een sociale maatregel in op te nemen ten voordele van degenen die een kleine erfenis kregen. U moet ons op dat vlak niets verwijten.

De heer John Taylor : Mijnheer Bossuyt, als men het de moeite waard vindt om in de beleidsnota te schrijven dat het aanvaardbaar maken van de fiscaliteit bij de burger belangrijk is, dan is het even belangrijk om te vermelden dat een rechtvaardige fiscaliteit noodzakelijk is, waarbij de sterkste schouder de zwaarste lasten moeten dragen. Dat staat er niet in. Het initiatief dat u hebt genomen staat daar volledig haaks op. (*Rumoer*)

De weinige initiatieven die de regering terzake reeds heeft genomen, gaan in tegen een rechtvaardige fiscale politiek. (*Opmerkingen van de heer Paul Van Grembergen*)

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Van Grembergen, het doet natuurlijk pijn een belastingverlaging van 50 miljard frank door te voeren zonder rekening te houden met de draagkracht van de mensen of met het gezin. U kunt uw houding niet verdedigen. De liberalen hebben die maatregel naar voren geschoven als hun punt van de verkavelingscoalitie. Dat doet pijn, want vanuit sociaal oogpunt is het onverdedigbaar.

Dat geld kan niet meer worden uitgegeven aan welzijn, onderwijs enzovoort. We beoordelen de regering op haar daden. We zijn het beu over woorden, intenties en toekomstvisies te spreken. De enige maatregel die we kennen, zijn de afcentiemen. De rest zijn beloften. Een van die beloften zijn de vakantiecheques, waar u zelf ook tegen bent.

Minister-president Patrick Dewael : Bent u tegen de belastingverlaging ?

De heer Eric Van Rompuy : We zijn tegen een lineaire belastingvermindering. We hebben u nog ge waarschuwd. U wilde die belastingverlaging doorvoeren ten voordele van de lageloon trekkers. Nu blijkt dat de maatregel voor alle inkomens moet, ongeacht hun draagkracht.

Minister-president Patrick Dewael : Er komt binnen afzienbare tijd een ontwerp van decreet om die maatregel door te voeren. Zult u daar tegen stemmen ?

De heer Eric Van Rompuy : De wijze waarop die afcentiemen worden geconcretiseerd, zullen we niet goedkeuren, dat is evident. (*Opmerking van de heer Ludo Sannen*)

De heer John Taylor : Wij zijn voor een inkomenshervredelende belastingvermindering.

De heer Eric Van Rompuy : Ik weet dat Agalev het daarmee moeilijk heeft. Vorige week nog heb ik gesproken met twee vakbondsleiders. Ze vonden het onbegrijpelijk dat de Vlaamse regering 50 miljard frank zal uitgeven zonder rekening te houden met de draagkracht van de gezinnen, en zonder sectoren zoals welzijn een duwtje in de rug te geven.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Rompuy, ik herinner me levendig een radiodebat dat u hebt gevoerd met de heer Vermeiren. Toen liet u uitschijnen dat die belastingverlaging niets voorstelt. Zo stelt u de zaken voor als u de bevolking toespreekt. Als u echter met vakbondsleiders praat, dan maakt u daar plotseling een belangrijke zaak van, en stelt u dat het onbegrijpelijk is dat Agalev deze aanpak aanvaardt. Dat is een al te doorzichtig spelletje !

De heer Eric Van Rompuy : Ons standpunt is duidelijk : iedereen 250 frank per maand belastingvermindering toekennen, kost de gemeenschap 50 miljard frank. Dat geld zou men beter volgens draagkracht verdelen. Men zou die beter besteden om mensen uit de werkloosheidsval te helpen. Verder zou men daarmee de maatschappelijke noden in de welzijnssector en het onderwijs kunnen lenigen. Ook de heer Sannen heeft het voortdurend over die noden.

Uw ministers lopen tijdens betogingen achter vakbonds vlaggen, maar om die doelstellingen te realiseren, hebben ze onvoldoende middelen. Dit paarse project heeft al veel intentieverklaringen opgeleverd, maar deze concrete maatregel toont ons de essentie van dat paarse beleid.

De heer André Denys : Er is een budgettaire ruimte om voor 50 miljard frank aan belastingverlaging door te voeren.

De heer John Taylor : Als dat mogelijk is, graag, maar dat moet gebeuren in functie van de doelstellingen die men nastreeft. Dat geld zomaar uitdelen, zonder inkomenshervredelende effecten na te streven, kan niet. De laagste-inkomensgroepen kunnen zelfs niet mee profiteren : de gepensioneerden, de mindervaliden en de bestaansminimumtrekkers. Dat is toch erg onrechtvaardig. We zijn voorstanders van een rechtvaardige fiscaliteit.

De heer André Denys : In 1998 verklaarde mevrouw Demeester dat de doorvoering van een belastingverlaging de cruciale toetssteen is om het Vlaamse beleid te beoordelen. We stelden vast dat de roomsrode regering die belastingverlaging niet heeft doorgevoerd. Mijn vraag blijft of de CVP tijdens deze zittingsperiode een belastingverlaging wil doorvoeren. Ik stel vast dat daarop geen antwoord komt.

De heer John Taylor : Fiscaliteit moet worden aangewend om het beleid te sturen. Als het mogelijk is fiscale stimuli te geven om de mobiliteit te verhogen, waarom zou men dat dan niet doen ? Lineaire maatregelen, die als enig doel hebben te tonen dat men voorstander is van een belastingvermindering, kunnen niet. Met deze belastingvermindering zal men de mensen niet uit de werkloosheidsval helpen, want de doelmatigheid van deze maatregel is klein.

De heer Francis Vermeiren : Ik ben heel verwonderd over de uitspraak van de heer Van Rompuy. Vandaag schaaft hij zich achter de vlag van de vakbond, gisteren was het achter de vlag van het NCMV. Tijdens een radio-uitzending werd benadrukt dat de belastingvermindering van 50 miljard frank te lineair is en onvoldoende voor kaderpersoneel en andere. De heer Van Rompuy houdt echter geen rekening met enerzijds de belastingvermindering en de afcentiemen en anderzijds de indexeringen van de belastingschalen, de afschaffing van de crisisbelasting en de maatregelen die zijn genomen door de heer Vandenbroucke.

Vermeiren

Er wordt hier voortdurend verwezen naar een andere Kamer wanneer dat zo uitkomt. Wanneer het echter nuttig is voor diegenen waarvoor u pleit, dan zegt u dat we hen in de kou laten staan. Mijnheer Van Rompuy, u moet weten dat u geen speld krijgt tussen het akkoord dat door de regeringspartners is opgemaakt. Ze hebben immers begrepen dat de belastingdruk zo groot is geworden dat het land nog nauwelijks werkzaam kan worden gehouden. Uit de debatten die we gisteren hebben gevoerd in het kader van de man-womanpower die nodig is om de huidige conjunctuur op peil te houden, is duidelijk gebleken dat men mensen moet blijven vinden die willen werken. Daartoe moet de belastingdruk echter worden verminderd. Ik weet wel dat 50 miljard frank onvoldoende is. En hoewel ik het niet eens ben met uitspraak van de heer Reynders over de fiscale autonomie, verheugt het me dat hij ook denkt aan een belastingvermindering. Wanneer men dit probleem niet op alle niveaus tegelijkertijd aanpakt en de sociale correcties niet op alle niveaus invult, dan blijft men ter plaatse trappelen. Mijnheer Van Rompuy, moeten we de situatie dan houden zoals ze vroeger was? Dit betekent dat we de huidige belastingdruk behouden in plaats van hem stelselmatig te verminderen en dat we geen sociale correcties uitvoeren. Of gaan we stelselmatig vooruit? Zelfs in dat geval zal op bepaalde momenten duidelijk worden dat er nog onvoldoende wordt gedaan.

Het verschil met de andere fracties is dat zij dit eindelijk hebben begrepen. U blijft me verwonderen door van de ene dag op de andere uw standpunten te wijzigen naargelang het publiek waarvoor u spreekt.

De voorzitter : Mag ik de leden erop wijzen dat deze vergadering de rest van de dag in beslag zal nemen wanneer men de spreker die op de tribune staat blijft onderbreken.

De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, ik zal de kritische bedenkingen die ik wil formuleren over een mogelijke belastingvermindering, toevoegen aan mijn uiteenzetting.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, ik ben hier gisteren de hele dag aanwezig geweest. Ik had dikwijls kunnen onderbreken, maar heb dat niet gedaan.

De voorzitter : U hebt daartoe het recht, mijnheer Moreau.

De heer André Moreau : Ik ben me hiervan bewust. Ik zou dan ook nu de heer Vermeiren willen bijtreden wanneer hij zegt dat hier gedisciplineerd moet worden vergaderd. Sommige onderbrekingen en discussies kunnen hier moeilijk gedisciplineerd worden genoemd.

De heer Taylor wekt de indruk dat hij twijfelt aan het rechtvaardigheidsgevoel, de ernst en de sociale ingesteldheid van de minister-president. Dit stoort me enigszins. *(Opmerkingen)*

De heer Van Rompuy heeft gezegd dat men hier blijkbaar niet meer mag discussiëren. Dit klopt niet. Het voeren van discussies is een parlementair recht dat niemand in twijfelt wenst te trekken. Ik wil bovendien ook de heer Bossuyt bijtreden wanneer hij stelt dat we elkaar op een positieve wijze moeten proberen te overtuigen. Wat ik in de commissie over minister Vanderpoorten heb gezegd, gaat trouwens ook op voor de minister-president. Minister Vanderpoorten is iemand die goed kan luisteren, die wil bijleren en die wil bijsturen. Ik heb de indruk dat het ook voor de minister-president geldt. Hij wil een goed bestuur tot stand brengen. Dit is trouwens ons aller opdracht.

De CVP is blijkbaar ongerust aangaande de schuldafbouw. Ik denk dat die ongerustheid ongegrond is. Verscheidene belangrijke economen, zoals ook vader en zoon Eyskens, hebben veel over fiscale politiek geschreven. Ook zij hebben duidelijk benadrukt dat het in bepaalde economische omstandigheden mogelijk moet zijn om een behoorlijk bestuur uit te oefenen met een deficitaire begroting. Dit parlement heeft duidelijk geen deficitaire begroting, dus is er ook geen reden tot ongerustheid.

Ik heb het volste vertrouwen in de toekomst, in onze minister-president en in de huidige regering. Zolang ze blijven luisteren, bijleren en bijsturen, blijf ik hen voor de volle honderd procent steunen. *(Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy)*

Wat wij hier van de fiscale hervorming vinden, staat los van wat minister Reynders hierover reeds heeft gezegd. Wij zullen zelf bepalen of er aan die fiscale hervormingen een regionale dimensie moet krijgen. Indien we vinden van wel, zullen we daar op het federale niveau ook op aandringen. Dit is de wil van haast elke Vlaming.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Ik zou even willen wijzen op het gebrek aan consequentie bij de CVP. Dit parlement heeft in 1997 na lange debatten een werkgelegenheidsresolutie goedgekeurd. Er is tijdens die debatten heel wat tijd besteed aan de discussie over alle mogelijke noden aan lastenverlaging op de arbeid. Ik herinner me zeer goed dat, toen een aantal oppositiefracties voorstelden een zekere selectiviteit in te voeren door een lineaire forfaitaire lastenverlaging, het precies de CVP was die zich hier bijzonder goed in kon vinden. Vandaag zegt diezelfde CVP dat een lineaire forfaitaire lastenverlaging niet geschikt en niet selectief genoeg is. Ook vond de CVP tijdens die discussie dat het niet snel genoeg kon gaan.

De heer Johan Taylor : Mijnheer Voorhamme, hebt u het nu over de federale of over de Vlaamse politiek ?

De heer Robert Voorhamme : Ik heb het over de Vlaamse politiek.

De heer Johan Taylor : We weten allemaal dat de mogelijkheden op Vlaams niveau erg beperkt zijn. Vlaminov is een van de mogelijkheden die we hebben gebruikt.

De heer Robert Voorhamme : Ik verwijs naar de discussie over de resolutie van 1997 betreffende de werkgelegenheid. Voor de CVP kon het invoeren van dergelijke maatregelen op Vlaams niveau niet snel genoeg gaan. Onder meer bij de discussie rond Marivlam gaf uw partij toe dat dit systeem ver van perfect was, maar dat men er de minder perfecte kanten maar bij moest nemen wegens het hoogdringende karakter van dit soort maatregelen.

In het regeerakkoord hebben alle meerderheidsfracties samen gepleit voor een nog selectiever karakter van de maatregel. De huidige wetgeving laat dit echter niet toe. Er is dus sprake van een afweging, waarbij rekening wordt gehouden met de dringendheid van de maatregel en men binnen dat aspect van dringendheid zo selectief mogelijk te werk wil gaan. Ik begrijp niet in welk opzicht dit fundamenteel zou afwijken van de ideeën die uw fractie in een vorige zittingsperiode heeft gepredikt.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, mijn nadeel is dat ik geen specialist ben, maar een generalist. Ik ben het uiteraard eens met de algemene principes van rechtvaardigheid wat fiscaliteit betreft : de zwakste schouders moeten daarbij minder dragen, de sterkste meer. Vandaag lees ik echter de berichten over een OESO-rapport. Uit dit rapport blijkt dat in de Belgische fiscaliteit, die de voorbije 20 jaar hoofdzakelijk is ingevuld door de christen-democratie, dit principe van de zwaarste lasten voor de sterkste schouders niet geldt.

De heer Eric Van Rompuy : Ook andere partijen hebben in de regering gezeten ! Dat heeft er niets mee te maken !

De heer Paul Van Grembergen : Dat heeft er wel iets mee te maken !

De heer Eric Van Rompuy : Het is altijd de CVP die het heeft gedaan bij u ! Uit elk betoog van u blijkt de haat tegen de CVP ! Dat is wat u steeds drijft ! U vindt dat we de oorzaak zijn van alles wat verkeerd is gegaan ! We zullen eens nagaan of de fiscale hervorming op het einde van dit jaar een regionale dimensie zal bevatten ! Ik geef u rendez-vous om dit eens te bekijken !

De heer Paul Van Grembergen : Ik wil die afspraak best maken, maar u moet zich hier niet zo boos over maken.

De heer Eric Van Rompuy : Dat doe ik omdat u steeds hetzelfde zegt !

De heer Paul Van Grembergen : Het is in elk geval duidelijk dat dit rechtvaardigheidsprincipe zowel op federaal, Vlaams, provinciaal als gemeentelijk vlak gestalte moet krijgen. Als u hier een principe verdedigt en het elders laat vallen, dan doet dit bij mij grote vragen rijzen over de rechtlijnigheid van uw keuzen.

De voorzitter : De heer De Reuse heeft het woord.

De heer Herman De Reuse : Ik hoor de fractievoorzitter van VU&ID zeggen dat die rechtvaardigheid inzake belastingen die de heer Taylor blijkbaar niet in deze nota terugvindt, er op alle niveaus moet zijn. De heer Sannen verwees naar bladzijde 6 : 'in het kader van een inkomstenherverdeling en het wegwerken van maatschappelijke ongelijkheden'. De afcentiemen zullen misschien 3,2 miljard frank bedragen, maar voor de hele regeringsperiode gaat het om 40 tot 50 miljard frank. We moeten toch vaststellen dat degenen in dit land met de

De Reuse

hoogste inkomens daar inderdaad van zullen profiteren, maar degenen met de laagste eigenlijk niet. Sommige lage inkomens zullen dat natuurlijk wel doen, maar zij die onder de belastbaarheidsgrondslag vallen, zullen daar niet van profiteren. Diegenen onder ons met het laagste inkomen zullen daar dus niks van krijgen. Diegenen onder ons met de hoogste inkomens, zullen daar wel iets van krijgen. *(Opmerkingen van de heer Gilbert Bossuyt)*

Het sociale is hier niet enkel afwezig ; het wordt gewoonweg tegengewerkt. De mensen die men voordeelt, zijn die met de hoogste belastbare inkomsten. Dat is precies het omgekeerde van wat men hier op de regeringsbanken verdedigt.

Oorspronkelijk heeft de regering altijd gesteld dat de lineaire forfaitaire afcentiemen hét instrument was om de werkloosheidsval tegen te gaan. Jammer genoeg leidt dit hier tot het omgekeerde effect. Dat kwam ook in de commissie al aan bod. Tot op dit ogenblik hebben we daar nooit een antwoord op gekregen, noch wat betreft het systeem noch wat betreft de cijfers. Men verstopt zich dan. Men stelt dat men niet moet kijken naar wat er hier wordt gedaan, maar dat men voornamelijk moet kijken naar wat er op de andere niveaus wordt gedaan. Hoe dan ook, we moeten ons hier bezighouden met wat op dit niveau gebeurt. Wat er hier gebeurt in het kader van die afcentiemen, zorgt voor het omgekeerde effect van wat men zagezgd heeft bedoeld.

Minister-president Patrick Dewael : Zodra het ontwerp van decreet in de commissie wordt besproken, kunnen we het debat hierover voeren.

De heer John Taylor : Het belangrijkste initiatief van de regering op fiscaal gebied gaat over die afcentiemen. Het is toch logisch dat we daarover praten ? Verschillende mensen hebben hier al gezegd dat het om iets gaat dat totaal onrechtvaardig is. Dat doet de SP pijn, en dat doet ook Agalev pijn. Het doet pijn dat de beperkte middelen om een beleid te voeren, lineair worden uitgesmeerd. Mijnheer Voorhamme, wat u daarnet hebt gezegd, gaat niet op. Marivlam is totaal niet te vergelijken met deze maatregel. Deze is namelijk omgekeerd inkomensherverdelend.

Mijnheer Van Grembergen, federaal minister Reynders heeft ook nog gezegd dat er van jaar tot jaar zal moeten worden onderhandeld over de afcentiemen. Zullen we van jaar tot jaar toegevingen moeten doen ? Dat blijkt immers uit de woorden

van minister Reynders. *(Opmerking van de heer Francis Vermeiren)*

Mijnheer de minister-president, ik vind het ook verwonderlijk dat ik in uw begrotingsbrief niets heb gevonden over de chequespolitiek van de Vlaamse overheid. Minister Landuyt heeft enkele weken geleden zijn fameuze sociale vakantiecheque gelanceerd. Een paar weken daarvoor was er sprake van een kinderopvangcheque. Er is de mobiliteitscheque. Er zijn ook nog de dienstencheque, de zorgcheque, de cultuurcheque en de gratis cheque om de bus te nemen. We hebben dus dringend een gratis chequesmapje nodig waar we al die cheques in kunnen stoppen. Misschien kan minister Stevaert daarvoor zorgen ?

Welke filosofie zit er achter een dergelijk beleid ? Als we sociale vakantiecheques geven aan kansarmen en werklozen, zullen we de werkloosheidsval misschien vergroten. Als werklozen werk vinden, verliezen ze immers al die cheques. Men zegt dus wel dat men de werkloosheidsval zal verminderen door de afcentiemen, maar men zal die val ook misschien vergroten door het geven van cheques, die mensen ertoe aanzetten om in dat systeem te blijven. Ik hoop dat men daarover heeft nagedacht. We zijn niet tegen cheques. Mevrouw Smet is ook begonnen met dienstencheques voor de PWA's. In de beleidsnota missen we echter een beleid, dat er nochtans achter zou moeten zitten. Het is belangrijker te pleiten voor structurele oplossingen, dan voor zulke lukrake middelen.

Ik heb gesproken over de beleidsruimte. We weten niet waar we ze zullen halen, noch hoe we ze zullen gebruiken. Wat zal er gebruikt worden voor schuldafbouw, wat voor het aanleggen van reserves, voor het pensioenfonds en voor Vlaamse ambtenaren ? Daarover wordt in heel de begroting weinig gezegd. Welke programma's zullen we uitvoeren ? Zullen het eenmalige of recurrente programma's zijn ? Dat zijn belangrijke zaken, die normaal in een beleidsnota voorkomen, maar die we hier niet in terugvinden.

Ten slotte heb ik nog een vraag aan de minister-president. Ik lees in de beleidsnota dat hij zal laten onderzoeken wat de rentegevoeligheid is van alle begrotingsposten. Dat moet dringend worden verduidelijkt. Wat bedoelt u daarmee ? Bedoelt u dat bepaalde uitgaven een reactie uitlokken op de financiële markten ? De beste manier om de financiële markten gevoelig te maken voor het beleid, is de euromeesternorm. Vandaag hebben we de beste prime rating die we kunnen halen, dankzij het beleid dat werd gevoerd in de voorbije jaren. Bedoelt

Taylor

u dat het verminderen van belangrijke uitgaven van invloed zou zijn op de verwachtingen die leven op de financiële markten? Dat is een gevaarlijke politiek. Het is niet aan de financiële markten om het beleid te beoordelen, maar aan het parlement en de Vlaamse overheid. Dit zou tot gevolg kunnen hebben dat het verminderen van belangrijke uitgaven, zoals op de post Onderwijs, inderdaad rentegevoelig wordt. Ik zou daar graag duidelijkheid over krijgen.

Tot daar een aantal zaken die ik bij de bespreking van deze beleidsnota Begroting dacht naar voren te moeten brengen. Dit is een belangrijke beleidsnota, die het sluitstuk vormt van het beleid. Het is de moeder van de beleidsnota's, maar we missen er heel wat in. Dat is spijtig. Het goedkeuren van de begroting is sinds eeuwen het sluitstuk van de democratie. Het feit dat dit hier weinig aan bod komt, omdat een zo zwakke beleidsnota wordt gepresenteerd, is een kaakslag voor het parlement. (*Applaus bij de CVP*)

– *De heer André Denys, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

De voorzitter : Ik zal het aantal onderbrekingen voortaan beperken, gezien het beperkte tijdsbestek.

De heer van den Abeelen heeft het woord.

De heer Marc van den Abeelen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, het is goed dat minder onderbrekingen worden toegestaan, want mijn geduld raakt op. Ik heb de opbouw van de thesis van de heer Taylor al drie maal gehoord in de commissie voor Financiën. Hier is ze wat de mist in gegaan.

Ik ga niet dezelfde toer op. Het is niet de bedoeling van deze fiscale nota uitvoerig in te gaan op de fiscaliteit. Voor mij geeft deze beleidsnota de grote lijnen aan. Het parlement zal nu ten minste de kans krijgen om samen te debatteren over alle opties uit de beleidsnota. Dat was in het verleden niet altijd het geval. Eigenlijk speelt de beleidsnota in op wat de kiezer op 13 juni duidelijk heeft gemaakt, namelijk dat Vlaanderen aan een grondige vernieuwing toe is. Dat vergeet men al te gemakkelijk. De maatschappelijke en politieke oriëntaties die voor de verkiezingen van 13 juni aan de orde waren, voldeden de kiezer niet, anders had hij zo geen afstraffing gegeven.

Het streven naar een grotere kwaliteit van het leven is de grote leidraad van deze beleidsnota. Daarom steunt de VLD-fractie de minister-president ten volle in zijn beleid dat gericht is op het globale welzijn van de Vlaamse bevolking. Dat wordt te weinig onderstreept. Het streven naar een grotere levenskwaliteit vertolkt de tijdgeest, namelijk dat de aandacht niet langer gaat naar almaar meer, maar naar duurzaamheid, rust en evenwicht. Men heeft aangevoeld dat het maatschappelijk waardepatroon moet worden aangepast, en dat is nu juist de grote verdienste van deze misschien wel heterogene ploeg, die echter wel een doelmatige beleidsbenadering voor Vlaanderen belichaamt.

We hebben reeds belangrijke stappen gezet. De heer Van Rompuy zal weer zeggen dat er geen trendbreuk is. In het rapport van de OESO staat dat we in dit land de zwaarste afroming kennen van heel de Europese Unie. Meer nu is er tenminste een trendbreuk, want er wordt eindelijk aangetoond dat het mogelijk is om belastingen te verminderen. Vroeger predikte men dit wel altijd, maar men heeft het nooit gedaan.

De economische activiteiten in Vlaanderen zijn niet alleen gebaat bij fiscale en financiële verminderingen, maar er wordt voor het eerst veel aandacht besteed aan kennis. Kennis is namelijk een van de belangrijkste troeven die dit land, en zeker Vlaanderen, rijk is. Dat moeten we uitspelen. Het kan immers een verankering van economische activiteit mee brengen.

Het scheppen van de voorwaarden opdat Vlaanderen in de 21ste eeuw economisch en maatschappelijk zou meetellen en een van de sterregio's zou blijven, zoals het nu reeds is, veronderstelt evenwel een totaal pakket aan nieuwe maatregelen. Die gaan van massaal investeren in infrastructuur en kennissnelwegen – want ook de immateriële investeringen zijn belangrijk – tot het ombouwen van de overheid van een apparaat dat remt naar een platform dat ondersteunt. De beleidsnota geeft daar een aanzet toe, wat men ook moge denken.

Bij de voorbereiding van het debat is me echter opgevallen dat doorheen de ambitieuze doelstellingen die de verschillende ministers in hun respectieve beleidsnota's beogen – eigenlijk zijn er te veel beleidsnota's – een rode draad loopt, namelijk de verbetering van de levenskwaliteit. Dat kost geld.

Deze beleidsnota getuigt ervan dat niet alleen de regering dezelfde mening is toegedaan, maar dat bovendien in de prioriteitenstelling een gezond langetermijnbeleid naar voren komt. In de nota

van den Abeelen

trekt men geen streep onder het verleden. Ik erken dat er vroeger ook een zeer ordentelijk begrotingsbeleid is gevoerd, alleen vult men dat nu anders in en probeert men dit te verbeteren. Dit uit zich in het vasthouden van de strengste norm van de Hoge Raad voor Financiën, maar evenzeer in het vooropstellen van een zuinig beheer met het oog op de betere invulling van alle maatschappelijke behoeften.

De voorzitter : De heer De Reuse heeft het woord.

De heer Herman De Reuse : Ik hoor de heer van den Abeelen hier theorieën verkondigen, net zoals dat in de beleidsnota zelf gebeurt. Ik vraag me af waarom men in een dergelijke nota niet meer tot de zaak komt.

Ik lees hier toevallig een kritiek van het VEV, die toepasselijk is op wat u twee minuten hebt gezegd over de norm van de Hoge Raad voor Financiën. Het VEV stelt dat ons naast de vergrijzing nog tal van uitdagingen staan te wachten, met name het toenemend belang van scholing en vorming in de kennismaatschappij, de steeds snellere technologische ontwikkelingen en de snel evoluerende informatie- en communicatietechnologieën. Het VEV vraagt dat de regering voor die aangelegenheden de nodige ruimte zou creëren, een ruimte waarin thans niet wordt voorzien.

Dat is dus de kern van de kritiek van het VEV, maar u zegt hier nu net het omgekeerde. Met betrekking tot deze kritiek blijven we in deze beleidsnota op onze honger.

De voorzitter : De heer van den Abeelen heeft het woord.

De heer Marc van den Abeelen : Mijnheer De Reuse, ik kan me natuurlijk niet in de plaats stellen van de minister-president, maar ik kan u wel antwoorden dat wat door u wordt gezegd, wel degelijk in de toekomst realiseerbaar is.

U zegt dat we moeten evolueren naar een kennismaatschappij, maar ik denk niet dat dit thema in een beleidsnota Financiën aan bod moet komen. Dit hoort eerder thuis in de beleidsnota Onderwijs. Vandaag wordt de meeste kennis niet opgedaan in het klassiek onderwijs, maar wel in de bijscholingsprogramma's van de bedrijven. Als de bedrijven daartoe de nodige fiscale, financiële en sociale ruimte krijgen, dan zullen zij dat blijven doen

omdat ze niet anders kunnen. Vandaag is de school eigenlijk het platform van waaruit verder moet worden gebouwd.

Toen ik van de universiteit kwam, had ik reeds een baan op zak. Maar vandaag is een diploma enkel de spade waar men nog mee moet leren spitten in een grond die men nog moet vinden. Dat is nu eenmaal de verandering in de structuur van het onderwijs. Die kennismaatschappij moet dus meer via de bedrijven worden gestimuleerd, zo mogelijk in overleg en samenwerking met het onderwijs en de universiteiten.

De heer Herman De Reuse : Ik kan er niet akkoord mee gaan dat het onderwijs vroeger meer praktijkgericht was dan nu.

De heer Marc van den Abeelen : Ik heb dat anders gezegd. Ik heb gezegd dat de kennis die men nodig had om te starten, veel kleiner was dan vandaag.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Wat de heer De Reuse opwerpt, staat wel degelijk in de beleidsnota Onderwijs. Hij moet dus geduld oefenen tot deze aan bod komt.

De voorzitter : De heer van den Abeelen heeft het woord.

De heer Marc van den Abeelen : De ambitie van deze regering om bepaalde doelstellingen te bereiken, is groot, maar de ambitie om dit op een betaalbare en rationele manier te doen, is minstens even groot. Nieuwe financieringsinstrumenten zoals PPS zullen een bijdrage kunnen leveren om deze ambitie te realiseren.

Bovendien is het ook zo dat niet alle doelstellingen van de Vlaamse regering per definitie nieuwe of bijkomende middelen vergen. Het stroomlijnen van de wetgeving, het ordenen van het overheidsinitiatief en het stimuleren van de burgers om zelf actief mee te werken aan de realisatie van de vooropgezette doelstellingen, moeten de uitwerking van dit project mogelijk maken.

Daarnaast behoort het uiteraard ook tot de taken van de minister van Financiën en Begroting om de ruimte die beschikbaar wordt voor de uitwerking van het beleid, te maximaliseren. U zult er enkel zorg voor moeten dragen dat die beschikbare ruimte op een ordentelijke manier wordt ingevuld. Dat betekent dat naast het bestaande instrumentarium

van den Abeelen

nieuwe technieken en instrumenten moeten worden gevonden om de resultaten van het beleid te toetsen aan de doelstellingen. Daarom is er nood aan een voortdurende evaluatie van de maatschappelijke noden. Die moet worden uitgevoerd door dit parlement. We mogen niet gebonden zijn aan een aantal normen. U moet ermee akkoord gaan de dialoog te voeren met uw ministers en met de parlementsleden zodat we het beleid kunnen maximaliseren.

Ik wil het graag even hebben over de fiscale autonomie in de plaats van de heer Denys, die nu de vergadering voorzigt. De uitbouw ervan zal eveneens leiden tot de maximalisatie. Men mag van de autonomie echter niet verwachten dat we erdoor uit de miserie zijn, dat alle problemen in Vlaanderen erdoor worden opgelost. De uitbouw dient niet alleen te slaan op de uitbreiding van de bevoegdheden, noch op de heffingsgrond, noch op de aanslagvoet, maar moet ook de mogelijkheid scheppen om andere belastingen te heffen of te verminderen.

De autonomie impliceert niet enkel een voorbereiding zoals die nu bezig is; we moeten ons ook voorbereiden op de realisatie ervan. Ik ben niet zo pessimistisch als sommigen die beweren dat we over een aantal jaren niet over een grotere fiscale autonomie zullen beschikken. Ik denk wel dat we goed voorbereid moeten zijn voor het moment waarop we die krijgen. We moeten nadenken over de manier waarop de Vlaamse administratie en de regering erop zullen inspelen en hoe we de zaak zullen beheren. Het is immers niet zo evident om van vandaag op morgen de 'grand argentier de l'état' te worden. De fiscale inning is niet zo makkelijk. Ik verwijt de vorige regering niets, maar we merken in de praktijk dat de inning van de onroerende voorheffing moeilijker is dan verwacht. We moeten ook klaar zijn om naderhand de effecten van de fiscale autonomie te controleren.

Als lid van de VLD-fractie wil ik erop wijzen dat fiscale autonomie niet mag leiden tot een grotere totale belastingdruk. Het gevaar bestaat dat de autonomie leidt tot euforie waardoor men het bestaande laat bestaan, en er onder de druk van de omstandigheden nog een beetje aan toevoegt.

Naast de uitbouw van een rechtvaardig fiscaal stelsel, en in afwachting van het realiseren van de autonomie, moet men ook duidelijk maken dat de middelen die via de fiscale weg worden gegeneerd ook effectief ten gunste van Vlaanderen moeten worden aangewend. Er moet worden geïn-

vesteerd in infrastructuur, onderwijs en vorming, en werkgelegenheid. Dergelijke maatregelen hebben een onmiddellijk zichtbaar en tastbaar effect op het terrein.

Dit debat over de beschikbare middelen in vergelijking met de beleidsdoelen van de regering kan zeer concreet worden gevoerd. De heer Vermeiren zal hier straks dieper op ingaan. In vergelijking met het verleden, toen de beleidsnota's Financiën en Begroting de budgettaire mogelijkheden tot op de komma betonnerden en als onwrijzigbaar door het parlement werden gejaagd, beschikt het parlement vandaag over een unieke kans om aan te geven wat de bekommernissen van elke fractie, ook van die uit de oppositie, zouden kunnen zijn.

Uit de visie van de Vlaamse regering ter realisatie van een trendbreuk in de politieke beleidsvoering blijkt dat met deze bekommernissen rekening zal worden gehouden bij de gedetailleerde invulling van het beleid. In dit verband erkent de minister-president in zijn nota dat de invulling van de beleidsruimte en van het aandeel dat elk beleidsdomein daarin kan en mag innemen, elk onderwerp zal vormen van een kerndebat. Hij heeft beloofd dat een dergelijk debat elk jaar in het Vlaams Parlement zal worden gevoerd. Daarom wil de VLD-fractie duidelijk maken dat het verdelen van de beschikbare beleidsruimte, met name 165 miljard frank over de verschillende beleidsterreinen, voor haar de beste waarborgen biedt om de gewenste doelstelling te bereiken.

Ik wil overlopen hoe die verdeling eruit ziet, wat niet betekent dat die in de loop van de legislatuur niet kan worden aangepast. Er is in 50 miljard frank voorzien voor de verlaging van de lasten op het werk. Sommigen zeggen dat dit niet veel is, maar dat is het wel in vergelijking met de verhogingen van vroeger. Men heeft eindelijk ingezien dat de druk moet verminderen. Zo niet zal de werkloosheidsval niet worden geneutraliseerd en zal de bereidheid van de mens om beter te presteren, afnemen.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Die 50 miljard frank betekent op jaarbasis 10 miljard frank op een personenbelasting van 1000 miljard frank. Dat is maar 1 procent van de totale personenbelasting. Het is verkeerd dit voor te stellen alsof het een gigantische belastingverlaging is. Daarom stoort het minister Reynders ook niet. Dit jaar gaat het trouwens maar om 0,3 procent van de personenbelas-

Van Rompuy

ting. Als antwoord op het OESO-rapport is dat toch niet zo denderend.

De voorzitter : De heer van den Abeelen heeft het woord.

De heer Marc van den Abeelen : Mijnheer Van Rompuy, ik ken uw redenering, maar die kan ook worden omgedraaid. Het is niet enkel 50 miljard frank, het is een algemeen pakket aan maatregelen. U moet toch toegeven dat alle regeringen een inspanning leveren. Iedereen doet zijn duit in het zakje, en dat is een trendbreuk met het verleden. Toen werden een aantal nepstatuten gecreëerd, maar er is nooit nagegaan hoe de factuur voor de bedrijven en het individu naar beneden kon worden gehaald. Nu is er een evenwicht tussen eenieiders noden. Dit is bovendien nog maar het begin van een belastingverlaging.

De voorzitter : De heer Van Hautem heeft het woord.

De heer Joris Van Hautem : Mijnheer van den Abeelen, u verwijst steeds naar het federale niveau. Ik ben het met u eens dat daar het geheel moet worden bekeken.

De Vlaamse regering zit wel met een probleem inzake de afcentiemen. Aanvankelijk is de Vlaamse regering komen zeggen dat men over een periode van 5 jaar voor 50 miljard frank – eerst voor 3,2 miljard frank – kortingen of afcentiemen zou toestaan. De doelstelling daarvan is de werkloosheidsval te bestrijden. Ik denk dat ik dat goed samenvat. Dat is ook een nobele doelstelling. Men heeft nu echter tot zijn eigen scha en schande vastgesteld dat dit onmogelijk is in het kader van de huidige financieringswet. Men heeft zich daarop verkeken en men moet het nu lineair en forfaitair toepassen. Uw doelstelling om de werkloosheidsval te bestrijden is gedeeltelijk weg. Wat gaat u daaraan doen ?

Ik vroeg minister-president Dewael bij de begrotingsbespreking naar het akkoord met minister Reynders. Hij antwoordde dat de jaarlijkse bijeenkomst een formaliteit is. De heer Vandenbroeke vroeg in de Senaat hetzelfde aan minister Reynders. Die antwoordde dat er wel degelijk elk jaar opnieuw moet worden onderhandeld. Aangezien uw doelstelling wegvalt, en het omgekeerde effect dreigt te veroorzaken, bent u er dan niet een soort fetisj van aan het maken omdat u er politiek gesproken niet meer onderuit kunt ?

De voorzitter : De heer van den Abeelen heeft het woord.

De heer Marc van den Abeelen : Ik heb de indruk dat u meer fetisjen hebt dan wij. Het thema kwam uitvoerig aan bod in de commissie voor Financiën. Iedereen heeft daar zijn standpunt uiteengezet. Men kan dat inderdaad niet alleen doen voor de inkomsten uit arbeid, daarvoor moet de wet worden aangepast en die macht ligt nog steeds bij de federale regering. De lastenverlaging betreft de laagste inkomens en is voor iedereen gelijk. Dat houdt een stukje van die werkloosheidsval in, maar ook de vermindering van de sociale last is een stuk van de werkloosheidsval.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : De oppositie herhaalt dit zo vaak dat het haar fetisj wordt en niet die van de meerderheid.

Het akkoord werd bereikt door de federale regering en voor de hele legislatuur. We hebben de minister van Financiën op de hoogte gebracht van het totale bedrag van 50 miljard frank. Hij heeft zich daarmee akkoord verklaard. Volgens de financieringswet moet men dit jaarlijks voorleggen en formaliseren op het interministerieel comité van de ministers van Financiën en Begroting. Dat zullen we effectief doen. Het politieke akkoord is er, en voor minister Reynders is dat geen enkel probleem.

De heer Taylor beweerde dat we jaarlijks zouden moeten onderhandelen en telkens nieuwe toegevingen zouden moeten doen. Dat is een groteske vertekening van de realiteit. Wat die belastingverlaging aangaat, is er in het kader van de huidige financieringswet geen politiek probleem.

Vorige week nog werd op het federale sociaal overleg duidelijk welke maatregelen er ter bestrijding van de werkloosheidsval nog op stapel staan. Men beweert nu dat we daarom zelf niets meer moeten doen. Dat klopt natuurlijk niet. Ik verwijt de vorige regering niets. In het verleden had men die marge niet, en de budgettaire situatie was niet zo rooskleurig als vandaag. De enveloppe van 50 miljard frank voor belastingvermindering houdt een echte trendbreuk in. Dat zou nog meer of anders mogen en kunnen zijn voor ons, maar binnen de huidige mogelijkheden doen we wat we kunnen. Wie daar tegen is, moet er maar tegen zijn. Als er andere fiscale instrumenten mogelijk worden, zullen we dat dan bekijken. Alle beetjes kunnen helpen, zowel op

Dewael

federaal als op Vlaams niveau. Rekening houdend met het OESO-rapport behoort het tot onze dwingende opgave om iets te doen aan de nijpende druk van de belastingen op arbeid.

De voorzitter : De heer van den Abeelen heeft het woord.

De heer Marc van den Abeelen : Onze fractie vindt dat er voldoende garanties zijn voor een gezonde mix tussen nieuwe beleidsmatige ambities en een orthodox budgettair beleid. De VLD-fractie steunt daarom ten volle de ingediende beleidsnota en wenst de minister-president veel succes. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Boutsen heeft het woord.

De heer Mathieu Boutsen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, u begint in uw beleidsnota met de noodzakelijkheid van 'de kwaliteit van het leven', 'het globale welzijn', 'het optimaal evenwicht'. U trapt daarmee open deuren in. Ik ken geen kenmerken die evidentier zijn en meer voor de hand liggen. Het feit dat doelmatigheid ook nog uw aandacht wegdraagt, spreekt eveneens voor zich. Dat u met integratie de samenhang tussen de verschillende beleidsdomeinen wil bewaken, is een opdracht die u zelf hebt gekozen. U kon er zich gemakkelijk van ontdoen.

Inmiddels neemt u ons mee de boer op en laat ons twee varkenshokken zien : één vol zwarte varkens met witte poten, een andere vol witte varkens met zwarte poten. In uw nota hebt u het immers over de realisatie van de verdere uitbouw van de fiscale autonomie. Dat betekent noch wit, noch zwart. Het is jammer dat u nog spreekt over 'verdere uitbouw' en niet over de realisatie van de volledige fiscale autonomie.

Vervolgens legt u duidelijk de vinger op de wonde door vast te stellen dat 89 percent van de Vlaamse middelen worden toegewezen door de federale overheid. We zijn het met u eens dat de fiscale autonomie te beperkt is. En dan slaat u de schrik om het hart. De grootte van de fiscale autonomie zal moeten blijken uit de onderhandelingen. Op het resultaat kan men vandaag niet anticiperen – noch wit, noch zwart. Vlaanderen zal ernaar streven een zo groot mogelijke, zij het niet een absolute, autonomie te verwerven – andermaal noch wit, noch zwart.

Mijnheer de minister-president, kunt u me zeggen wat u zult voorstellen, of beter, eisen, in verband met het fiscale deel dat u aan de Vlaamse belastingen zult toevoegen ? Kunt u me ook zeggen welke fiscale bevoegdheden u niet zult, kunt of wilt aankaarten ? Het is inderdaad moeilijk om de overkant te overtuigen een volledige fiscale autonomie toe te staan.

De voorzitter van één van de coalitiepartners heeft gezegd dat 'de som van de belastingopbrengsten in Wallonië niet voldoende is om het bestaande sociaal-economisch beleid te betalen'. De reden hiervan is dat 40 percent van de werkenden daar nog in overheidsdienst zit. Het gevolg hiervan is dat 180 miljard frank wordt overgeheveld van Vlaanderen naar Wallonië. Het tekort heeft niets te maken met economische achterstand, maar wel alles met de Zuid-Belgische ingesteldheid van profiteren van de overheid.

De woorden van uw opperhoofd, minister Michel, klinken u waarschijnlijk nog in de oren. Het kwam erop neer dat u als een brave jongen in Vlaanderen een groepje ministers mag voorzitten, maar dat u niets mag beloven voor u bij hem aan de deur bent geweest. Mijnheer de minister-president, elke schrik is misplaatst. Dat is des te meer zo, omdat de tegenpartij die schrik vlug zal merken en daaruit zijn voordeel zal halen.

Solidariteit moet grenzen hebben. Zo niet, komen we terecht in een samenleving waarin de actieve bevolking fiscaal en parafiscaal wordt platgeslagen. Dat is in België het geval. Statistieken leren ons dat het aandeel van de directe belastingen en socialezekerheidsbijdragen in de totale loonmassa het hoogste is van de hele Europese Unie. De verklaring is doodsimpel, maar wordt door de traditionele partijen, de vakbonden en hun handlangers in de media angstvallig doodgezwegen : dit is een gevolg van de beruchte transfers in de fiscaliteit en de sociale zekerheid tussen Vlaanderen en Wallonië.

Als we over Vlaanderen spreken, moeten we durven zeggen om wie het in hoofdzaak gaat. Het gaat om de Vlaamse arbeidersklasse van arbeiders en bedienden, leraren en ambtenaren, postbodes en verpleegsters. Voor hen zijn er geen fiscale achterpoortjes. Zij staan met hun fiscale rug tegen de muur. Onze zelfstandigen en ondernemers kunnen zich nog enigszins verdedigen met fiscale fraude en ontwijking van de Belgische fiscale- en RSZ-terreur. Natuurlijk moeten we al jaren het afgezaagde liedje aanhoren van extreemlinkse wonderdokters : de SP, Agalev, de PVDA en de vakbonden. De bestrijding van de fiscale fraude zou het paradijs op

Boutsen

aarde inluiden. Wie gelooft nog in die communistische sprookjes ? Misschien doen de zwartgeldverbranders van Augusta dat.

Het wordt hoog tijd dat de Vlamingen beseffen dat ze geen Übermensen zijn. We kunnen niet het onmogelijke presteren : werken voor onszelf en onze kinderen – dat doen we graag – ; én werken voor onze niet-actieve Vlaamse medeburgers – daar mopperen we niet over – ; én werken voor de Waalse PS-staat, met zijn minuscuul kleine actieve bevolking ; én werken voor de opengrenzenpolitiek ten voordele van mensen uit de derde wereld. Mensen van Agalev en de SP : dat is niet mogelijk. *(Opmerkingen van de heren Francis Vermeiren en Ludo Sannen)*

Moeten we Wallonië dan dumpen in het moeras van de ellende ? Neen, dat hoeft niet. Wallonië heeft een uitweg. Die uitweg is Frankrijk, een land met bijna 60 miljoen inwoners. Franstalig België richt zich al zeer lang op dat land. Dat is nogal wat anders dan Vlaanderen met zijn 6 miljoen mensen ! Frankrijk kan veel gemakkelijker Wallonië steunen. Onze zuiderbuur zit ook niet opgescheept met een astronomische staatsschuld. Die staatsschuld tikt als een tijdbom onder onze sociale zekerheid. We wachten overigens met angst in het hart af tot wat de explosie van onze pensioenlasten vanaf 2010 zal leiden.

Een groeiend aantal gezaghebbende Waalse politici kiest voor aanhechting bij Frankrijk. Ze zien in dat het voortbestaan van België uitzichtloos is. Ze willen alert en slagvaardig optreden bij de boedelscheiding. Besef goed dat hun voordeel ons nadeel is. Zo eenvoudig is dat. Hier past maar één houding : alleen de volledige fiscale autonomie zal ons de kans geven een beleid te voeren met eigen accenten en onder eigen verantwoordelijkheid.

Inzake BTW en personenbelasting zijn onze bevoegdheden te beperkt. Ik wil daarover duidelijk zijn : de taalgrens bakent de inningsgebieden af. Uw huzarenstukje betreffende de afcentiemen ten belope van 3,2 miljard frank toont uw gebrek aan ambitie aan. Zo profileert u zich als een bangerik, die toch zo blij is met de kruimeltjes. In het programma van Rob Van Oudenhoven liet u uw kuitspijeren zien om de Waalse bergen te beklimmen. Maar toont u nu eens uw kracht en uw ambitie om te overwinnen tijdens onderhandelingen over een volledige fiscale autonomie. U zult inderdaad voldoende tijd krijgen om de realisatie ervan voor te bereiden omdat de tegenstrever gebruik zal maken

van het gebrek aan agressieve houding. Onze partij zal het u niet kwalijk nemen dat er wat kinderziekten opduiken bij het organiseren van een eigen inning. Hier zullen we niet met het vergrootglas op toezien. Het doel wettigt de middelen, tenminste als het een eerlijk doel is.

Uw beleidsdoelstelling 'het verhogen bij de burger van de graad van aanvaarding van het fiscaal beleid' vind ik erg gepast. Waarschijnlijk zult u hier vreselijk ingewikkelde, niet controleerbare en derhalve niet evalueerbare remedies aanbrengen. Ik wil de Vlamingen zien die de belastingen niet aanvaarden die worden geheven in het kader van een totale fiscale autonomie, en die uitsluitend worden aangewend voor het beheer van Vlaanderen en de Vlamingen. Tegelijkertijd zal Vlaanderen zijn Europese verplichtingen perfect kunnen nakomen en over voldoende middelen beschikken om te komen tot een maximale maatschappelijke meerwaarde.

Tot slot wil ik het nog even hebben over uw laatste doelstelling : het beperken van de budgettaire ruimte die noodzakelijk is om intrestlasten en kapitaalaflossingen, en het minimaliseren van het renterisico dat weegt op de uitstaande schuld. Bij een totale fiscale autonomie zal het gedeelte van de schuld waarvoor Vlaanderen zijn verantwoordelijkheid zal opnemen, smelten als sneeuw voor de zon. Er zijn voldoende moderne technieken aanwezig om intrestlasten en kapitaalaflossingen in te dekken en de risico's vast te leggen bij het ontstaan ervan.

Samengevat, mijnheer de minister-president wil ik u vragen niet te pateren, te lappen, te hopen of te gokken. Wees moedig en sterk, onafhankelijk en verantwoordelijk. Kijk niet naar de tegenstrever, organiseer de aanval, maak doelpunten en win niet alleen de match maar ook de competitie. *(Applaus bij het VB)*

De voorzitter : Ik wil de heren Bossuyt, Sannen en Vandenbroeke vragen hun spreektijd tot een kwartier te beperken. Voor de VLD-fractie zijn er nog twee sprekers ingeschreven, de heren Vermeiren en De Cock.

De heer Francis Vermeiren : Na dit debat zou ik alleen nog willen vragen dat de minister-president en de regering de gelegenheid krijgen om te werken aan en dat ze ook werk maken van de afcentiemen. U mag me schrappen van de sprekerslijst.

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt (*Op de tribune*) : Ik heb al een aantal zaken verduidelijkt tijdens het betoog van de heer Taylor.

Het debat over de grote strategische keuzes en beleidsalternatieven voor de periode 1999-2004 is gespreid over 26 beleidsnota's, samen goed voor ongeveer 1676 bladzijden lectuur. Zowel op vormelijk als op inhoudelijk vlak rijst een probleem. De synthese van dit pakket is immers niet zo vanzelfsprekend. De beleidsnota Financiën en Begroting zou tezelfdertijd als vertrekpunt en als sluitstuk voor een coherent en geïntegreerd financieel beleid moeten kunnen functioneren. Dit is momenteel nog niet zo. De beleidsnota's worden, overeenkomstig ons Reglement, in onderling overleg tussen de betrokken leden van de regering opgesteld. Die nota's zouden de grote strategische keuzes voor de duur van de regeerperiode moeten weergeven. Ik mis evenwel een duidelijke eindsynthese. De scenario's per vakgebied liggen hier voor. Het geïntegreerd draaiboek moet nog worden geredigeerd.

Ik uit hier niet dezelfde kritiek als de oppositie. Ik begrijp perfect dat een nieuwe regering wat tijd nodig heeft. Ze heeft trouwens vrij snel gewerkt. Alle ministers hebben tenslotte veel werk gemaakt van de begroting en hebben de beleidsnota's tijdig opgesteld. Ik kan bijgevolg begrijpen dat ze dit geïntegreerd geheel vandaag nog niet kan voorstellen. Men moet hier in de nabije toekomst echter blijvend werk van maken. Men mag dit niet vergeten of uitstellen als de beleidsnota's zijn afgehandeld.

Deze regering heeft trouwens nood aan een synthese. Ik zeg dit niet zonder reden. Er werd aanvankelijk een afspraak gemaakt om de verschillende beleidsnota's volgens de methode van de strategische planning op te maken. Een aantal ministers hebben zich hier blijkbaar niet aan gehouden. Ik merk gelukkig dat dit niet geldt voor de ministers van mijn eigen partij, maar dit is niet de kern van de zaak. Dit is geen punt waarmee we naar buiten moeten treden, maar dit is wel relevant voor onze eigen interne werking. Door het aanwenden van de strategische planning kan de regering haar administratieve uitwerking van haar beleidsalternatieven opleggen. Dit kan dan ook zorgvuldiger worden gecontroleerd, zowel door de regering als door het parlement.

Ik heb nog een andere reden om hierover te beginnen. We hebben de laatste jaren veel decreten goedgekeurd en toch blijft de roep om nog meer decreten luid weerklinken. Ik pleit hier zelf trouwens ook schuldig. Het gevolg is echter dat er on-

voldoende tijd is vrijgemaakt om al die decreten regelmatig te evalueren. De beleidsmakers moeten de eigen basisdoelstellingen voor ogen houden en moeten regelmatig controleren of de genomen maatregelen wel op het juiste spoor zitten. Het is geen schande om nu en dan eens te moeten vaststellen dat er nood is aan bepaalde wijzigingen. Indien de gemaakte wetgeving niet aan de verwachtingen beantwoordt, laat deze methode toe om dit gemakkelijker te remediëren. Dit is de hoofdmotivatie voor mijn kritische interventie. De voltallige regering moet hier aan meewerken.

Minister-president Patrick Dewael : De heer Bossuyt heeft zeker een punt. De beleidsnota geeft echter aan dat de begroting voor 2001 voor het eerst van een meerjarenbegroting voor een periode van drie jaar zal worden vergezeld. Dit biedt de regering de gelegenheid om het realiseren van haar alternatieven door middel van concrete cijfers in een meerjarenperspectief te verduidelijken.

Het proces van strategische planning is overigens al een hele verademing vergeleken met de federale administratie. Toch staat de eigen administratie nog niet waar ik dacht dat ze zou staan. Ik trek deze conclusie op basis van een aantal circulerende bulletins, die duidelijk aantonen dat dit proces nog veel werk vereist.

De beleidsnota geeft onze inspanningen op dit vlak weer. Na het maken van goede afspraken met de Inspectie van Financiën, zullen de oprichting van de dienst Interne Audit en het invoeren van de analytische boekhouding zeker stappen in de goede richting betekenen. Die analytische boekhouding wordt nu al gebruikt bij een aantal VOI's maar nog niet bij de eigen administratie. De regering zal daardoor een beter zicht op de uitvoering van een begroting krijgen.

Het opstellen van een begroting komt neer op het maken van beleidskeuzes en op het toekennen van middelen aan bepaalde doelstellingen. De vragen hierbij zijn uiteraard of dit geld doelmatig wordt aangewend en of de beoogde effecten worden bereikt. Het hele methodologische proces is hierbij van het grootste belang. Ik vraag dus wat begrip voor het feit dat we, een goede drie weken nadat de begroting werd goedgekeurd, deze beleidsnota's moesten laten volgen. Het lijkt me evident dat een dergelijk debat in de toekomst moet kunnen samenvallen met het eigenlijke begrotingsdebat, zodat we op dat ogenblik het ene aan het andere kunnen toetsen.

De heer Gilbert Bossuyt : Mijnheer de minister-president, op dit ogenblik wil ik hier geen punt van maken. Ik wil ook behulpzaam zijn. Maar het lijkt me belangrijk dat deze regering kan ingrijpen bij de administratie als er nood mocht zijn aan aanpassingen om de uitvoering van ons gezamenlijk beleid te verwezenlijken. Dat is mogelijk : een administratie mag niet statisch zijn. We mogen dit debat niet uit de weg gaan, en dat was de reden voor mijn opmerking.

Want laat daarover geen misverstand bestaan : de SP-fractie is het eens met de vijf doelstellingen van het financiële en begrotingsbeleid om de basisoptie van maximale maatschappelijke meerwaarde te realiseren. Ik zal het in dit betoog niet meer hebben over de normen. Naar aanleiding van de Septemberverklaring en het begrotingsdebat, en zelfs deze ochtend nog, hebben we daar een boeiende discussie over gehad.

Maar zoals ik daarnet reeds zei in mijn reactie op het betoog van de heer Taylor, mogen we de interessante nota van de SERV over de evaluatie van de begroting 2000 niet ongemerkt laten voorbijgaan. Wie deze nota aandachtig leest, zal merken dat het een goed document is. Hoewel ze technisch moeilijk is, wordt het verschil uiteengezet. Daarin staat ook te lezen dat aan de keuze die we hebben gemaakt een aantal risico's verbonden zijn. Waarom zouden we dit verbergen ? We moeten onbevanging rekening houden met die risico's. Ik wil dus alleen dat we in de toekomst ook verder de nodige waakzaamheid aan de dag leggen, en telkens evalueren of we op het goede spoor zitten. De richting die we uitgaan, kan immers ook worden beïnvloed door externe factoren.

Mijnheer de minister-president, de eerste doelstelling in uw beleidsnota is de realisatie van de verdere uitbouw van de fiscale autonomie. Net zoals u wil ik dit onderwerp niet uit de weg gaan. Iedereen in dit parlement is het erover eens dat de financieringsautonomie van de deelgebieden te beperkt is. Slechts over 8,6 percent van onze totale middelen kunnen we verantwoording afleggen ten aanzien van de Vlaamse bevolking. Dat is te weinig. Er is meer evenwicht nodig tussen de bevoegdheid om belastinggelden uit te geven en de bevoegdheid om ze te verwerven.

Dat is niet omdat we zo graag belastingen zouden heffen, maar wel omdat we een grotere fiscale verantwoordelijkheid moeten opnemen ten overstaan van de bevolking. Dat is voor ons een eerste reden voor de uitbreiding van de fiscale autonomie. Voor ons, net zoals voor u, vormt het regeerakkoord de

leidraad voor de verruiming van deze bevoegdheid. Dit betekent ook dat we mee kiezen voor een maximale uitbouw van de gewestelijke fiscaliteit, waardoor Vlaanderen zelf verantwoordelijk wordt voor de verwerving van ongeveer 50 percent van zijn middelen.

Het vergroten van onze democratische legitimiteit is lang niet de enige reden voor de uitbreiding van onze belastingsbevoegdheid. Vlaanderen staat voor belangrijke maatschappelijke uitdagingen, onder meer op het vlak van werkgelegenheid, leefmilieu, mobiliteit en sociale huisvesting. Om deze uitdagingen het hoofd te kunnen bieden, moet Vlaanderen over meer aangepaste fiscale en financiële instrumenten kunnen beschikken.

Daarom pleiten we in eerste instantie voor de volledige regionalisering van de zogenaamde gewestelijke belastingen. Op die manier verwerven we belangrijke instrumenten om het beleid kracht bij te zetten. Men kan dan bijvoorbeeld de verkeersbelasting inschakelen in een integraal mobiliteitsbeleid. Men zou ook de belasting op het bezit van een auto drastisch kunnen verlagen en ter compensatie het gebruik van een auto duurder maken. We zouden dan wel degelijk een beleidsinstrument hebben.

Met de overheveling van de registratierechten op de onroerende goederen zouden we de aankoop van stadswoningen aantrekkelijker kunnen maken voor jonge gezinnen. Dergelijke selectieve maatregelen kunnen we in de huidige bevoegdheidsverdeling niet nemen. We kunnen enkel een korting in de vorm van algemene afcontiemen toestaan op die registratierechten.

Naast de gewestelijke belastingen pleiten we eveneens voor bijkomende bevoegdheden inzake personenbelasting. Hierdoor kan de belasting op lagere arbeidsinkomens worden verminderd. Dit is een maatregel die aansluit bij de bestrijding van de werkloosheidsvallen. Daarom moet de Costa op korte termijn kunnen nagaan wat mogelijk is in de huidige bevoegdheidsverdeling.

Voor de SP is dat alles evenwel niet meer dan een overgangmaatregel. Het debat over de selectieve toepassing van kortingen toont immers aan dat de gewesten op termijn over een daadwerkelijke tariefbevoegdheid moeten beschikken. De selectiviteit kan dan ondubbelzinnig spelen naar de lagere inkomens. Het is dan ook aangewezen de samengevoegde personenbelasting om te vormen tot een autonome concurrerende belasting.

Bossuyt

Collega's, dit waren enkele redenen waarom de fiscale autonomie moet worden uitgebouwd. Ik heb ook aangegeven op welke manier dit kan gebeuren. We bepalen dit natuurlijk niet allemaal zelf. Mijnheer Van Rompuy, om onze inzichten te realiseren, moeten we onderhandelen met de Franstaligen. U weet ook wel dat concrete resultaten afhankelijk zijn van de mate waarin we de Franstaligen ervan kunnen overtuigen dat het hier gaat om een win-winsituatie. De andere partij moet ervan worden overtuigd dat ze er een reëel belang bij heeft. We moeten er dus mee voor zorgen dat er een goede gesprekssfeer wordt gecreëerd.

De heer Eric Van Rompuy : De Costa is uitgesteld. De heer Vankrunkelsven zegt duidelijk dat er geen enkele beweging zit in het dossier. Er worden totaal tegenovergestelde standpunten ingenomen. Hij zal de verschillende politieke partijen raadplegen om na te gaan of het nog zinvol is verder te doen.

De heer Gilbert Bossuyt : Mijnheer Van Rompuy, niemand ontkent dat. U hebt echter ook geen alternatief, behalve wat we vier jaar lang hebben meegemaakt toen we ons de hele tijd dik zaten te maken. Ten opzichte van de andere gewesten en de federale overheid zullen we dus een aanvaardbare vorm van budgettaire neutraliteit moeten nastreven. Er zal dan ook moeten worden gepraat over de verdeling van de lasten en de risico's van de rijksschuld en de welvaartsvastheid van de onderwijsfinanciering. Dit laatste heeft niets te maken met consumptiefederalisme, maar wel met een verantwoord federalisme dat de financiering van ons onderwijs niet langer amputeert.

In afwachting van meer fiscale bevoegdheden moeten we ons ook afvragen of sommige belastingen nog wel een bestaansreden hebben. Naar onze mening kan naast de kleinere belastingen, zoals aangegeven in de beleidsnota, ook het kijk- en luistergeld aan deze kritische bevraging worden onderworpen. Ook dat kan in de Costa worden bekeken. Het kijk- en luistergeld is immers een belasting uit het verleden. Televisie en radio zijn al lang geen luxeproducten meer. Andere soortgelijke producten, zoals een pc met een internetaansluiting, worden niet belast. We moeten dus op een bredere manier nagaan of een en ander nog verantwoord is.

Mijnheer de minister-president, ik wil het kort ook nog hebben over de aanwending van de beschikbare ruimte waarvan sprake is in uw beleidsnota. Aanvankelijk was er in een bedrag van 200 miljard

frank voorzien. Voorzichtigheidshalve werd die beleidsruimte voorlopig ingevuld ten belope van 165 miljard frank. Daarvan gaat 50 miljard frank naar lastenverlaging. Ik wil daarbij de kanttekening maken dat ook wij problemen hebben met het lineaire aspect van de belastingverlaging. Dat hoeft geen geheim te zijn. In de huidige omstandigheden zijn we verplicht om ze door te voeren, maar we rekenen erop dat we, zoals u hebt aangekondigd, zullen kunnen discussiëren over meer selectiviteit, als er wijzigingen zouden zijn in de bevoegdheden. Verder maken we de bedenking dat zo een belastingvermindering, ongeacht of men het nu veel of weinig vindt, ook voor lagere inkomens belangrijk door kan wegen. Daarover verheugen we ons.

Er is ook voorzien in 50 miljard frank voor mobiliteit, leefmilieu en duurzame landbouw, 40 miljard frank voor het sociaal en welzijnsbeleid, 20 miljard frank voor het onderwijs en 5 miljard frank voor cultuur. Dit alles past binnen de budgettaire orthodoxie door toepassing van de strengste HRF-normen.

Het is belangrijk dat we in deze periode meer middelen kunnen investeren in de onmiddellijke toekomst. Ze zijn eigenlijk ook bedoeld voor de verdere toekomst. De CVP neemt een andere houding aan, maar wij hebben deze optie genomen. Na een lange periode van budgettaire beperkingen – al waren het dan geen besparingen – moeten we van de beschikbare ruimte op een verstandige manier kunnen profiteren om hier en daar wat inhaalmaneuvers te doen. Ook daar kunnen we een debat over voeren en er zijn economen die onze mening terzake delen.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : U noemt zonet een aantal cijfers. Onze fractie blijft echter op haar honger zitten. De vraag blijft immers wat er de onderbouw van is. Op basis waarvan is die berekening gebeurd? Hoe wordt de marge gedefinieerd? We vinden zo een onderbouw wel in de begroting van een gemeente of in het convergentieplan van de regering voor Maastricht, maar hierin mis ik dat. Op basis van welke norm wordt er gewerkt? De SERV had in zijn eerste nota veel kritiek.

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Ik kan u het antwoord niet tot op de frank geven, niemand kan dat. De regering heeft echter duidelijk aangegeven wat haar financieringsbronnen zijn. Er is een beschikbare

Bossuyt

ruimte, die gedeeltelijk meetbaar is ; een heroriëntering van de uitgaven – de zero-based budgeting - ; de opbrengst van privatiseringen en de publiek-privé-samenwerking, die nog op punt moet worden gesteld samen met regering en parlement. We hebben echter vijf jaar de tijd om dit beleid op poten te zetten, rekening houdend met onze prioriteiten. Het ontslaat ons ook niet van de verplichting om onze verantwoordelijkheid op te nemen in alle sectoren en alles scherp te stellen in functie van onze prioriteiten.

Mijnheer de minister-president, ik wil nog een belangrijke opmerking maken. In de periode 1991-1995 hadden we een budgettaire tekort. Toch kozen we ervoor nog extra impulsen te geven aan sociale huisvesting, met het project Domus Flandria. In de periode 1995-1999, toen de budgettaire toestand nog niet die van vandaag was, waren er op zijn minst twee andere prioriteiten, namelijk wetenschapsbeleid, waarvoor in 20 miljard frank werd voorzien, en stedelijk beleid via het SIF. Er werden duidelijk prioriteiten gelegd op structurele wijze. Daarom pleiten we er vandaag voor om ook ten aanzien van mobiliteit en infrastructuur op dezelfde wijze een prioriteit te durven formuleren en er structureel budgetten voor uit te trekken. Deze regering moet dit aandurven. De kosten van de milieuverontreiniging en de historische ecologische schuld maken het noodzakelijk om binnen het budget blijvend in ruimte te voorzien. We staan daar voor enorme problemen. In dit debat stellen we duidelijk vanaf het begin dat we dit niet kunnen oplossen in één legislatuur.

We vragen ook inspanningen ten aanzien van de kennismaatschappij die voor de deur staat. We moeten ervoor zorgen dat ook hier geen democratisch deficit zal ontstaan bij mensen die geen toegang krijgen tot de nieuwe moderne middelen die zich aandienen. Ik vraag verder een evaluatie van het stedelijk beleid. Er zijn steden die de SIF-middelen op een goede manier hebben gebruikt, maar ik denk dat we een oriëntering moeten durven doorvoeren. De middelen zijn beperkt en we kunnen ze niet verder laten versnipperen. We moeten met dit geld voor de mensen maximaal zichtbare resultaten boeken.

Ik wil mijn betoog afronden met de kerntaken. Het parlement vraagt een debat hieromtrent. De SP wil een debat over de rol van de overheid in diverse onderdelen niet uit de weg gaan. We maken geen fetisj van de overheid. We willen een efficiënte

overheid die daarvoor dezelfde kansen heeft als de privé-sector. We geloven niet dat men in één debat kerntaken voor de overheid kan vastleggen die niet meer te veranderen zijn. De uitdagingen van de maatschappij laten dit niet toe. We willen deelnemen aan een gedegen debat over elk aspect van de verschillende domeinen. We moeten dit debat niet ideologisch voeren, mijnheer Van Rompuy, maar wel om de overheid efficiënt te laten werken. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

Naar aanleiding van mobiliteit hebben uw uitspraken me enorm gestoord, mijnheer Van Rompuy. We vroegen De Lijn om duidelijkheid in verband met de financiering. Precies op dat ogenblik vraagt de heer Van Rompuy : ‘Betekent dit dat de SP akkoord gaat met de privatisering van De Lijn ?’ Als men het debat reduceert tot die vraag, mijnheer Van Rompuy, dan zullen we geen debat krijgen. (*Applaus bij de SP, AGALEV, de VLD en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, men kan vijf doelstellingen terugvinden in de beleidsnota Financiën en Begroting, waarvan ik denk dat niemand er grote problemen mee heeft.

De eerste doelstelling betreft het uitbouwen van fiscale autonomie. Dit is hier al meermaals aan bod gekomen, naar aanleiding van de discussie omtrent de onderwijsfinanciering. Het regeerakkoord hieromtrent was duidelijk. Gezien het debat dat we de vorige jaren hebben gevoerd weten we in Vlaanderen welke richting we uit willen. Het zal vooral afhangen van de dynamiek die men in de Costa op gang kan brengen om na te gaan hoe vlug we kunnen gaan in het creëren van fiscale autonomie. Welk ritme daar wordt gehanteerd zal bepalend zijn voor het toekomstige financiële beleid in Vlaanderen.

Voor ons moet het mogelijk zijn om op vrij korte termijn de overdracht van de gewestbelastingen te realiseren. Dit werd trouwens ook als duidelijke doelstelling in het regeerakkoord geformuleerd. We vragen dit niet omdat Vlaanderen Vlaanderen is, maar wel omdat inkomsten en uitgaven zo nauw mogelijk bij elkaar moeten aansluiten om de andere in deze beleidsnota geformuleerde doelstellingen – waaronder doorzichtigheid en aanvaardbaarheid – ook te kunnen realiseren.

De tweede doelstelling, met name het verhogen bij de burger van de graad van aanvaarding van het

Sannen

fiscale beleid, sluit dus sterk aan bij de eerste. Gezien de beperkte fiscale autonomie en de grote uitgaven bestaat er een grote discrepantie, wat het moeilijk maakt de inhoud van ons beleid te laten gebruiken als verantwoording voor de inning van de middelen.

De beleidsnota heeft het ook over de noodzaak om die aanvaarding bij de burger te realiseren, over doorzichtigheid en eenduidigheid, alsook over het respect, rekening houdend met de draagkracht, waarmee deze fiscaliteit ten aanzien van de burger moet worden gevoerd.

Men heeft het er ook over het zinvolle van de uitgaven. Dienaangaande vinden we in deze beleidsnota geen aanzetten, maar toch is uit de hier reeds gevoerde debatten gebleken wat de inhoud van de uitgaven zal zijn. Het ware misschien wel interessant om deze zinvolheid in deze beleidsnota nog verder uit te tekenen, maar ik kan genoeg nemen met het antwoord dat de minister-president daarstraks gaf, namelijk zijn voornemen om niet op het terrein van de andere beleidsnota's te treden. Aangezien we al deze zaken hier samen in één sessie van enkele weken zullen behandelen, is de koppeling voor ons duidelijk en was de noodzaak om het hier in te vullen, niet aanwezig.

De derde doelstelling, het inpassen van onze middelen- en uitgavenevolucie in de engagementen van de Vlaamse overheid in het raam van het Belgisch stabiliteitsprogramma en het Europees Pact voor Stabiliteit en Groei, lijkt me nogal vanzelfsprekend en is de voortzetting van een reeds lang gevoerd beleid op het vlak waarvan Vlaanderen misschien wel de beste leerling van de klas mag worden genoemd.

Deze doelstelling sluit nauw aan bij de vijfde doelstelling, het beperken van de budgettaire ruimte die noodzakelijk is voor de intrestlasten en kapitaalaflossingen en het minimaliseren van het renterisico dat op de uitstaande schuld weegt. De discussie over de norm hebben we gevoerd naar aanleiding van de begrotingsbespreking, maar toch pleit ik voor een debat om te kunnen bepalen welk schuldafbouwritme we de volgende vijf jaar zullen hanteren. Dit vereist uiteraard enig zicht op de nodige economische context waarin we moeten functioneren. De voorspellingen die daaruit resulteren, kunnen dan in deze beleidsnota worden opgenomen zodanig dat we een antwoord kunnen bieden op de vraag over het mogelijke schuldafbouwritme waarin we moeten voorzien. Aansluitend zou ook

een debat moeten worden gevoerd over het optimale schuldniveau dat we als Vlaamse Gemeenschap kunnen blijven hanteren. In deze beleidsnota is daar immers onvoldoende aandacht aan besteed.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Ik herhaal dat het gerealiseerde overschot van het vorig jaar en de genomen beslissing over de onverhoopte ruime saldering, integraal worden aangewend voor de schuldaflossing. De begroting van 2000 vertrekt van hetzelfde initiële overschot als die van 1999. De schuldaflossing moet in versneld tempo worden voortgezet.

De vraag wat het optimale schuldniveau is voor Vlaanderen, is niet eenvoudig te beantwoorden, rekening houdend met de bestaande financieringswet en met de veranderingen die wellicht op korte termijn zullen worden doorgevoerd. Een bepaald schuldniveau is op zich niet verwerpelijk. Het kan niet de bedoeling zijn om de schuld helemaal tot nul te herleiden. Er mag een zeker percentage aan schuld bestaan. De oefening om dit percentage te berekenen, is een totaal andere oefening dan die van de federale overheid. Ons schuldpercentage wordt immers niet berekend aan de hand van het BNI. De vraag over de ideale schuldpositie van Vlaanderen kan pas worden beantwoord als we weten over welke bijkomende fiscale autonomie we kunnen beschikken en welke wijzigingen aan de financieringswet zullen worden aangebracht.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de minister-president, ik dank u voor dit antwoord. Misschien is het inderdaad niet opportuun om daarop nu reeds een antwoord te geven, gezien de gewijzigde situatie waarin we over 2 jaar zullen terechtkomen. Het is belangrijk om de aangehaalde elementen op te nemen in het debat maar waarschijnlijk kunnen we best wachten tot we over stabiele gegevens beschikken. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

Minister-president Patrick Dewael : Er moet niet tot 2002 worden gewacht om het beleid van de schuldafbouw voort te zetten. De schuldafbouw gaat door. We vertonen geen aarzelingen, en er is geen koerswijziging. De schuld is zowel direct als indirect nog te omvangrijk om te stoppen met de afbouw. We gaan aan hetzelfde tempo voort. De beslissing van eind vorig jaar was in dat verband heel duidelijk. We zullen er niet van afwijken. Op een bepaald ogenblik zullen we met meer kennis over de wijziging van de financieringswet een zo

Dewael

optimaal mogelijk schuldniveau kunnen definiëren. Op dit ogenblik is daar niet direct behoefte aan.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : In het SERV-rapport staat dat er 'uiteraard ook een impact is op middel-lange en lange termijn. In grote lijnen kan men stellen dat de nieuwe regering met de nieuwe begrotingspolitiek in tegenstelling tot de euromeesternorm mikt op een minder snelle afbouw van de schuld of anders uitgedrukt een snellere afbouw van de begrotingsoverschotten. Tegen ongeveer 2010 is de gecumuleerde bijkomende beleidsruimte van de nieuwe begrotingspolitiek in vergelijking met de euromeesternorm herleid tot nul. Tegen 2020 zou het verlies oplopen tot 18 miljard'.

De SERV is dus van mening dat de gehanteerde norm leidt tot een minder snelle schuldafbouw. Mijnheer Sannen, verontrust u dit niet ? U bent toch ook altijd bekommerd om de gevolgen op lange termijn ? Verontrust het u niet dat in het jaar 2010 de beleidsruimte is herleid tot nul ?

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, het eerste element is natuurlijk een beetje hypothetisch. Er werd immers al een bijkomende schuldafbouw gerealiseerd. Die gaat veel verder dan we konden inschatten door het gerealiseerde overschot. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

We zullen dus nog moeten afwachten of het geplande ritme kan worden nageleefd. Het ritme dat voormalig minister Demeester aangaf, was evenzeer hypothetisch.

Ik stelde de minister-president de vraag of het niet beter was geweest om het ritme reeds voor vijf jaar in de beleidsnota in te schrijven. Hij heeft daar een duidelijk antwoord op gegeven. Er zijn inderdaad nog teveel onbekenden door de onderhandelingen die bezig zijn in de Costa. Het klopt wellicht dat het daardoor niet zinvol is om de oefening nu te maken.

Minister-president Patrick Dewael : Op welke zinnige manier kan men projecties maken voor het jaar 2010, daarbij schermend met het advies van de SERV ? Tegen het einde van volgend jaar zullen de

kaarten op het vlak van de financieringswet zo maximaal mogelijk worden herschud. Dat zal het ogenblik zijn om antwoorden te geven op vragen over de norm, de ideale schuldpositie, enzovoort. Dan weet men waar de deelstaten qua financiering over kunnen beschikken in de loop van de komende jaren.

De heer Van Rompuy vraagt aan de heer Sannen of hij zich geen zorgen maakt, omdat er in 2010 een verminderde schuldafbouw zal zijn. Uit de politiek die we nu voeren – en daar zal ik niet van afwijken in afwachting van de wijziging van de financieringswet – blijkt alleszins dat we die lijn nog strenger zullen doortrekken. Wat er zal gebeuren na de wijziging van de financieringswet, zal dan worden besproken.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Ik wil even blijven stilstaan bij de vierde doelstelling, waar het gaat over het gericht alloceren van de beschikbare middelen om de maatschappelijke meerwaarde te realiseren. De uitgangspunten die bij die doelstelling zijn geformuleerd, zijn terecht. Het moet natuurlijk allemaal gebeuren binnen een bepaalde normering. Onderzoek naar doel en efficiëntie is logisch. Het is daarbij noodzakelijk dat we snel bepalen wat de kerntaken en opdrachten van de overheid zijn. Dat vind ik in deze nota niet terug, Ik hoop dat dit debat binnen de commissie snel op gang kan worden getrokken.

Deze beleidsnota heeft het vooral over een technisch instrumentarium en biedt een kader dat onze fractie volledig kan onderschrijven. De toepassing zal blijken in de begrotingsbesprekingen, en de inhoudelijke invulling gebeurt bij het debat over de beleidsnota's.

We vinden in deze beleidsnota ook niets of weinig over de reservevorming terug. Dat is niet alleen nodig om mogelijke toekomstige uitdagingen zoals een ecologische schuld aan te pakken, maar ook om ons probleem rond de zorgverzekering uit te tekenen. We moeten daar zo snel mogelijk zicht op krijgen.

Wat ook ontbreekt, is het beleid ten opzichte van het onroerend patrimonium. De vorige regering heeft haar beleid daartegenover in de loop van de legislatuur gewijzigd. In deze beleidsnota staat geen enkele aanwijzing over hoe deze regering zal omgaan met het huidige onroerend patrimonium en

Sannen

het nog te realiseren onroerend patrimonium. Ik denk dan aan de Vlaamse Huizen.

Het verbaast me dat deze beleidsnota niets zegt over een belangrijk fiscaal element, de zogenaamde belastingverlaging. Dit onderdeel had in de nota verder moeten worden uitgetekend of minstens vermeld.

'Fiscaliteit is voor de overheid veel meer dan alleen maar een middel om inkomsten te verwerven. Het is ook en vooral een beleidsinstrument.' Verder is er sprake van de mogelijkheid tot sturing en moet fiscaliteit worden aangewend voor inkomensherverdeling en de wegwerking van maatschappelijke ongelijkheden. Deze uitgangspunten worden door iedereen onderschreven. De huidige voorstellen voor belastingverlaging beantwoorden echter niet aan deze doelstelling. Iedereen erkent dat de druk voor de werkende bevolking naar omlaag moet. Volgens het regeerakkoord zou dat gepaard gaan met enige sturing, namelijk de werkloosheidsval oplossen. We wilden de lage inkomens uit arbeid op een of andere manier fiscaal bevoordelen als bijkomend antwoord op de werkloosheidsval. Wat nu gebeurt is lineair en forfaitair. Er blijft slechts één element van onze oorspronkelijke bedoelingen over, namelijk het principe van de belastingverlaging. We hadden meer gewild en verwacht. De sturing is afwezig.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : U levert als voorzitter van een meerderheidsfractie vernietigende kritiek, mijnheer Sannen. Er ontbreekt van alles aan de nota : de sturing van de afcentiemen, de kerntaken. U houdt een vreselijke speech.

De heer Ludo Sannen : Dat is uw interpretatie.

De heer Eric Van Rompuy : Eigenlijk zegt u dat de regering nergens staat.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Ik wou de heer Van Rompuy enkel vragen of hij op dezelfde manier zou reageren als hij met ons in de meerderheid zou zitten.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Met de belastingverlaging blijft een belangrijk principe overeind en dat is ook de belangrijkste doelstelling van onze coalitiepartner, de VLD, maar we willen dat mee realiseren en er elementen aan toevoegen. Die elementen hebben we nu niet kunnen realiseren. Dat ligt niet aan onze coalitiepartners, of aan deze regering, maar wel aan de beperkte fiscale mogelijkheden van Vlaanderen. Ik pleit ervoor om de fiscale autonomie verder uit te bouwen via de Costa. Ik heb de minister-president goed begrepen toen hij zei dat we in de loop van deze legislatuur, van zodra dat mogelijk is, de belastingverlaging beter zullen kunnen sturen.

We kunnen niet spreken van een selectieve maatregel omdat 1000 frank belastingverlaging krijgen voor iemand met een laag inkomen meer waard is dan voor iemand die veel verdient. De selectiviteit ligt niet in het beleid van de overheid, maar wel in de feitelijkheid van onze maatschappelijke samenstelling. We moeten dit debat op een eerlijke manier durven aangaan.

Ook de CVP is wat dat betreft niet duidelijk. De heer Taylor had het daarnet eerst over de lage inkomens, dan weer over de vervangingsinkomens. Andere collega's van de CVP hebben gezegd dat ze de idee steunen om het probleem van de werkloosheidsval op te lossen. Wat bedoelt men nu eigenlijk ? Wij willen het probleem van de werkloosheidsval oplossen. Op dit moment kan dat slechts in beperkte mate. In de toekomst hoop ik dat er meer mogelijkheden zullen zijn. We willen de belastingverlaging in eerste instantie niet aanwenden voor sociaal zwakkere groepen. Dit moet men via andere instrumenten, via welzijnszorg, mobiliteitsinitiatieven enzovoort. Indien de CVP die verlaging echt wil sturen, zal ze ook een keuze moeten maken. Volgens wat ik heb gehoord tijdens dit debat, maakt de CVP die keuzes niet.

Mijnheer Van Rompuy, we staan volledig achter de doelstellingen van deze beleidsnota. Ik ontken niet dat een aantal zaken nog moeten worden ingevuld. De minister-president heeft al één concreet antwoord gegeven op onze verzuchtingen. Ik hoop dat we in de toekomst nog andere antwoorden krijgen. Sommige vragen blijven onbeantwoord. Toch is deze beleidsnota een basis voor een doorzichtig, zorgzaam en rechtvaardig financieel begrotingsbeleid in Vlaanderen. (*Applaus bij AGALEV, de SP, de VLD en VU&ID*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 13.01 uur.*
